ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သယံဇာတ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
သစ်တောဦးစီးဌာန
သဘာဝဝန်းကျင်နှင့်သားငှက်တိရစ္ဆာန်ထိန်းသိမ်းရေးဌာန

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သစ်ပင် ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora-CITES)

နှင့်

ဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သဘာဝအပင်များ

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ

မာတိကာ

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ် မှုဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora–CITES)... ၁

CITES နောက်ဆက်တွဲ (Appendix) စာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များကို တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်း ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ၁

CITES အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း... ၈

ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ နှင့်သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈) တွင် ပါရှိသည့် CITES ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ၁၀

ဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသည့် မျိုးစိတ်များ...၁၅

CITES Permit အတုများ ၂၀

မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora-CITES)

၁။ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုကြောင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ နှင့် သဘာဝအပင်များ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ဆုံးသွားခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်ရန် CITES ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံပေါင်း (၁၈၀) ကျော်မှ လက်မှတ် ရေးထိုးထားပါသည်။ CITES ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ နှင့် သဘာဝအပင်များအပေါ် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် CITES သို့ ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ CITES သည် ကုန်သွယ်မှုများအတွက် မျိုးစိတ်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၃) ခု ဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသည်-

(က) **နောက်ဆက်တွဲ (၁) မျိုးစိတ်များ**
သိပ္ပံဆိုင်ရာသုတေသနပြုလုပ်ရန်အတွက်သာ တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းပြုလုပ်နိုင်သည်။

(ခ) **နောက်ဆက်တွဲ (၂) မျိုးစိတ်များ**
သဘာဝကို ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးမွေးမြူခြင်းအရသာတင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းပြုလုပ်နိုင်သည်။

(ဂ) **နောက်ဆက်တွဲ (၃)**
နိုင်ငံအလိုက်သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည့် မျိုးစိတ်များဖြစ်သည်။

CITES နောက်ဆက်တွဲ (Appendix) စာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များကို တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

၃။ CITES နောက်ဆက်တွဲ (Appendix) စာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များကို တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ထားပြီး၊ အဓိကအားဖြင့် ရေရှည် တည်တံ့နိုင်သောနည်းလမ်းဖြင့် စနစ်တကျ ထုတ်လုပ်ထားမှု၊ သဘာဝဂေဟစနစ်နှင့် မျိုးစိတ် များအပေါ် ထိခိုက်ခြင်း မရှိမှု၊ ထုတ်ပိုးသယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ထိခိုက်နည်းပါးအောင် စီမံထားမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။

(၃-၁) CITES Appendix I တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ

(က) တင်ပို့ခြင်း

CITES နောက်ဆက်တွဲ (က) (Appendix I) တွင်ပါဝင်သော မည် သည့် မျိုးစိတ်ကိုမဆို တင်ပို့ရာတွင် ကနဦးထောက်ခံချက် နှင့် **တင်ပို့ ခွင့် ပါမစ် Export Permit** တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။ တင်ပို့ခွင့် ပါမစ်တစ်ခုအား ထုတ်ပေးခြင်းကို အောက်ဖော်ပြပါများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်-

- တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်၏ရှင်သန်တည်တံ့မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်ရမည်၊
- တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ အပင် နှင့် တိရစ္ဆာန် တို့ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေများအား ဆန့်ကျင်မှု မရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်၊
- သက်ရှိမျိုးစိတ်များအား တင်ပို့မည်ဆိုပါက ၄င်းသက်ရှိမျိုးစိတ် များကို တင်ပို့ရာ၌ ဒါဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းပျက်ပြားနိုင်မှု နှင့် ယဉ်ပါးအောင်ထိန်း ကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံး ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်၍ တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်၊
- တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်အတွက် တင်ပို့မည့် နိုင်ငံသို့ **တင်သွင်းခွင့်ပါမစ် Import Permit** တစ်ခုကို တရားဝင်ခွင့်ပြုပေးပြီဖြစ်ကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်။

(ခ) တင်သွင်းခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (က) (Appendix I) တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်ကိုမဆို တင်သွင်းရာတွင် ကနဦး ထောက်ခံချက်၊ တင်သွင်းခွင့် ပါမစ် နှင့် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် (သို့မဟုတ်) ထပ်ဆင့် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။ တင်သွင်းခွင့်ပါမစ် ထုတ်ပေးခြင်းကို တစ်ဖက်ပါအရာများ နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်။

- တင်သွင်းခွင့်ပြုမှုသည် တင်သွင်းမည့်မျိုးစိတ်၏ ရှင်သန်ရပ်တည် မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်ရမည်။
- တင်သွင်းခွင့်ပြုရန် တင်ပြလျှောက်ထားသော သက်ရှိမျိုးစိတ် အတွက် သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သော နေရာထိုင်ခင်းများ စီစဉ်ထားခြင်း၊ ပြုစု စောင့်ရှောက်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းတို့သည် တင်သွင်းမည့် နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ကျေနပ်လက်ခံနိုင်မည့်စီစဉ် ထားမှုမျိုး ဖြစ်ရမည်။
- တင်သွင်းမည့်မျိုးစိတ်ကို စီးပွါးရေး အကျိုးအမြတ်ရမည့် လုပ်ငန်း များအတွက် အဓိကရည်ရွယ်မှု မရှိပါကြောင်း တင်သွင်းခွင့်ပြုမည့် Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်။

(ဂ) ထပ်ဆင့်တင်ပို့ခြင်း (Re-Export)

နောက်ဆက်တွဲ (က) (Appendix I) တွင်ပါဝင်သော မည်သည့် မျိုးစိတ် ကိုမဆို ထပ်ဆင့် တင်ပို့ရာတွင် ကနဦး ထောက်ခံချက် နှင့် ထပ်ဆင့် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် တင်ပြချက်တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။ ထပ်ဆင့်တင်ပို့ ခွင့်ပါမစ် ထုတ်ပေးခြင်းကို အောက်ဖော်ပြပါများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါ မည်-

- ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်သည် CITES ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များအတိုင်း တင်သွင်းခဲ့သည့် မျိုးစိတ်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့်တင်ပို့ ခွင့်ပြုမည့် Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေ ရမည်။
- သက်ရှိမျိုးစိတ်များအား ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည်ဆိုပါက ၄င်းသက်ရှိ မျိုးစိတ်များအား တင်ပို့ရာ၌ ဒဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်း ပျက်ပြားနိုင်မှုနှင့် ယဉ်ပါးအောင် ထိန်းကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်၍ တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်း သိမြင် စေရမည်။
- ထပ်ဆင့်တင်ပို့မည့် မျိုးစိတ်အတွက် တင်သွင်းခွင့် ပါမစ် တစ်ခုကို တရားဝင် ခွင့်ပြုပေးပြီးဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority ရှင်း လင်းသိမြင်စေရမည်။

(ဃ) ပင်လယ်ပြင်မှ စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း (Introduction from the Sea)

Appendix I တွင်ပါဝင်သော မည်သည့် မျိုးစိတ်အားမဆို ပင်လယ်ပြင်မှ စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲရာတွင် စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority မှ ခွင့်ပြုထုတ်ပေးထားသော ကနဦး ထောက်ခံချက် လက်မှတ်အား လိုအပ်ပါသည်။ ပင်လယ်ပြင်မှ စတင် ထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းကို ခွင့်ပြုသော ထောက်ခံချက်လက်မှတ်အား အောက်ဖော်ပြပါ အရာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်။

- စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းသည် စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့်မျိုးစိတ်၏ ရှင်သန်ရပ်တည်မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်ရမည်။
- စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်ပြုရန် တင်ပြလျှောက်ထားသော သက်ရှိမျိုးစိတ်အတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာထိုင်ခင်းများ စီစဉ်ထားခြင်း၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းတို့သည် စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲမည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority မှ ကျေနပ်လက်ခံနိုင်မည့် စီစဉ်ထားမှုမျိုး ဖြစ်ရမည်။
- စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့်မျိုးစိတ်အား စီးပွါးရေးအကျိုးအမြတ်ရ မည့်လုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက ရည်ရွယ်မှုမရှိပါကြောင်း စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်း လင်းသိမြင်စေရမည်။

(၃-၂) CITES Appendix II တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ

(က) တင်ပို့ခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (ခ) (Appendix II) တွင်ပါဝင်သော မည်သည့် မျိုးစိတ်ကိုမဆို တင်ပို့ရာတွင် ကနဦး ထောက်ခံချက် နှင့် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် တင်ပြချက် တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။ တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် ထုတ်ပေးခြင်းကို တစ်ဖက်ပါ အချက်များ နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်-

- တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်၏ ရှင်သန်တည်တံ့မှုကို ထိခိုက်မှု မရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီး ဖြစ်ရမည်။

- တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေများအား ဆန့်ကျင်မှုမရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်။
- သက်ရှိမျိုးစိတ်များကို တင်ပို့မည်ဆိုပါက ၎င်းသက်ရှိမျိုးစိတ်များ အား တင်ပို့ရာ၌ ဒဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းပျက်ပြားနိုင်မှု နှင့် ယဉ်ပါးအောင်ထိန်းကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံး ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်၍တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေ ရမည်။
- ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့် ပြုထားသည့် Appendix II တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များ နှင့် ၎င်းမျိုးစိတ်များအား ပြည်ပသို့ အမှန်တကယ် တင်ပို့မှုကို တင်ပို့ခွင့်ပြုသည့် နိုင်ငံ နှင့် တင်သွင်းခွင့်ပြုသည့် နိုင်ငံတို့၏ Scientific Authority တို့မှ ကြပ်မတ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များသည် ၎င်းတို့ ရှင်သန်နေသော ဂေဟာစနစ်များတွင် ဆက်လက်ရှင်သန် တည်တံ့ရန် လိုအပ်သော ဦးရေအား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များအား ကန့်သတ် သင့်သည်ဟု Scientific Authority မှ ဆုံးဖြတ်သည့် အခြေအနေ၌ လည်းကောင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များသည် Appendix I တွင် ထည့်သွင်းရန် လိုအပ်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေသည်ဟု Scientific Authority မှ ဆုံးဖြတ်သည့် အခြေအနေ၌လည်းကောင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုထားသည့် မျိုးစိတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကန့်သတ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်မှုများကို ပြုလုပ်ရန် Scientific Authority သည် Management Authority သို့ အကြံပြုသင့်ပါသည်။

(ခ) တင်သွင်းခြင်း

Appendix II တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်ကိုမဆို တင်သွင်းရာ တွင် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် (Export Permit) (သို့မဟုတ်) ထပ်ဆင့် တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် (Re-Export Permit) တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ထပ်ဆင့်တင်ပို့ခြင်း

Appendix II တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်ကိုမဆို ထပ်ဆင့်တင် ပို့ရာတွင် ကနဦးထောက်ခံချက်နှင့် ထပ်ဆင့်တင်ပို့ခွင့်ပါမစ် (Re-Export Permit) တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။ Re-Export Permit တစ်ခုအား ထုတ် ပေးခြင်းကို အောက်ဖော်ပြပါအရာများ နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါ မည်။

- ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည့်မျိုးစိတ်သည် CITES ၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များအတိုင်း တင်သွင်းခဲ့သော မျိုးစိတ်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့် တင် ပို့ခွင့်ပြုမည့် Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရ မည်။
- သက်ရှိ မျိုးစိတ်များကို ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည်ဆိုပါက ၄င်းသက်ရှိ မျိုးစိတ်များအား တင်ပို့ရာ၌ ဒဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်း ပျက်ပြားနိုင်မှု နှင့် ယဉ်ပါးအောင် ထိန်းကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်၍ တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ထပ်ဆင့် တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်း သိမြင် စေရမည်။

(ဃ) ပင်လယ်ပြင်မှ တင်သွင်းခြင်း (Introduction from the Sea)

Appendix II တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်အားမဆို ပင်လယ် ပြင်မှ စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲရာတွင် စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority မှ ခွင့်ပြုထုတ်ပေးထားသော ကနဦး ထောက်ခံချက်လက်မှတ်အား လိုအပ်ပါသည်။ ပင်လယ်ပြင်မှ စတင် ထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းကို ခွင့်ပြုသော ထောက်ခံချက်လက်မှတ်အား အောက် ဖော်ပြပါများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်။

- စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းသည် စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့် မျိုးစိတ်၏ ရှင်သန် တည်တံ့မှုကို ထိခိုက်မှုရှိစေမည် မဟုတ်ကြောင်း စတင်

ထုတ်ယူ သုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Scientific Authority မှ ရှင်းလင်း ဖော်ပြပြီး ဖြစ်ရမည်။

- စတင်ထုတ်ယူ သုံးစွဲမည့် မည်သည့် သက်ရှိမျိုးစိတ်များအတွက်မဆို ဒဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေး ယိုယွင်းပျက်ပြားနိုင်မှု နှင့် ယဉ်ပါး အောင် ထိန်းကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲမည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေ ရမည်၊
- စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းပြုရန် ခွင့်ပြုထားသော ထောက်ခံချက် များအား ထုတ်ပေးရာတွင် Scientific Authority မှ အခြား Scientific Authority များနှင့် လည်းကောင်း၊ အခါအားလျော်စွာ နိုင်ငံတကာမှ Scientific Authority များနှင့်လည်းကောင်း ဆွေးနွေးအကြံပြုချက် များအပေါ်မူတည်၍ စတင်ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် ခွင့်ပြုကာလကို (၁) နှစ် ထက်ပို၍ ကျော်လွန်ခြင်း မရှိစေရန် သတ်မှတ်သင့်ပါသည်။

(၃-၃) CITES Appendix III တွင်ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ

(က) တင်ပို့ခြင်း

Appendix III တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်အားမဆို တင်ပို့ရာတွင် ကနဦးထောက်ခံချက် နှင့် Export Permit တင်ပြချက်တို့ကို လိုအပ်ပါ သည်။ Export Permit တစ်ခုအား ထုတ်ပေးခြင်းကို အောက်ဖော်ပြပါ များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှ ထုတ်ပေးရပါမည်-

- တင်ပို့ခွင့်ပြုမှုသည် တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်တို့ကို ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေများအား ဆန့် ကျင်မှုမရှိကြောင်း တင်ပို့မည့်နိုင်ငံ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်၊
- သက်ရှိမျိုးစိတ်များကို တင်ပို့မည်ဆိုပါက ၎င်းသက်ရှိမျိုးစိတ်များ အား တင်ပို့ရာ၌ ဒဏ်ရာရရှိနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေးယိုယွင်းပျက်ပြား နိုင်မှု နှင့် ယဉ်ပါးအောင်ထိန်းကျောင်းမှုတို့တွင် ထိခိုက်မှု အနည်း ဆုံးဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင်၍တင်ပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ ၏ Management Authority အား ရှင်းလင်းသိမြင်စေရမည်။

(ခ) တင်သွင်းခြင်း

Appendix III တွင်ပါဝင်သော မည်သည့်မျိုးစိတ်အားမဆို တင်သွင်းရာတွင် **Re-Eeport Permit** နှင့်ပတ်သက်သော အခြေအနေမျိုးများ၊ မူရင်းဒေသအား ထောက်ခံ ဖော်ပြထားသော တင်ပြချက်နှင့် တင်သွင်းမည့်မျိုးစိတ်သည် တင်ပို့မည့်နိုင်ငံမှ Appendix III တွင် ထည့်သွင်းထားကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် အခြေအနေမျိုးများမှလွဲ၍ Export Permit ကို လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ထပ်ဆင့်တင်ပို့ခြင်း Re-Export Permit

Appendix III တွင် ပါဝင်သော မျိုးစိတ်များအား ထပ်ဆင့်တင်ပို့ရာ တွင် ထပ်ဆင့်တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority မှ ထပ်ဆင့်တင်ပို့မည့် မျိုးစိတ်အား နိုင်ငံ အတွင်း၌ ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း (သို့မဟုတ်) ထပ်ဆင့်တင်ပို့ကြောင်း ထပ်ဆင့်တင်ပို့မည့် နိုင်ငံ၏ Management Authority of the State မှ ထောက်ခံ ဖော်ပြချက်အား ထပ်ဆင့်တင်ပို့မည့် မျိုးစိတ်များကို Convention၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် သက်သေအထောက်အထားအဖြစ် တင်သွင်းမည့်နိုင်ငံမှ လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။

CITES အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

၄။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် CITES နှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် CITES Management Authority နှင့် CITES Scientific Authority တို့ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အောက်ပါအတိုင်း ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားပါသည်။

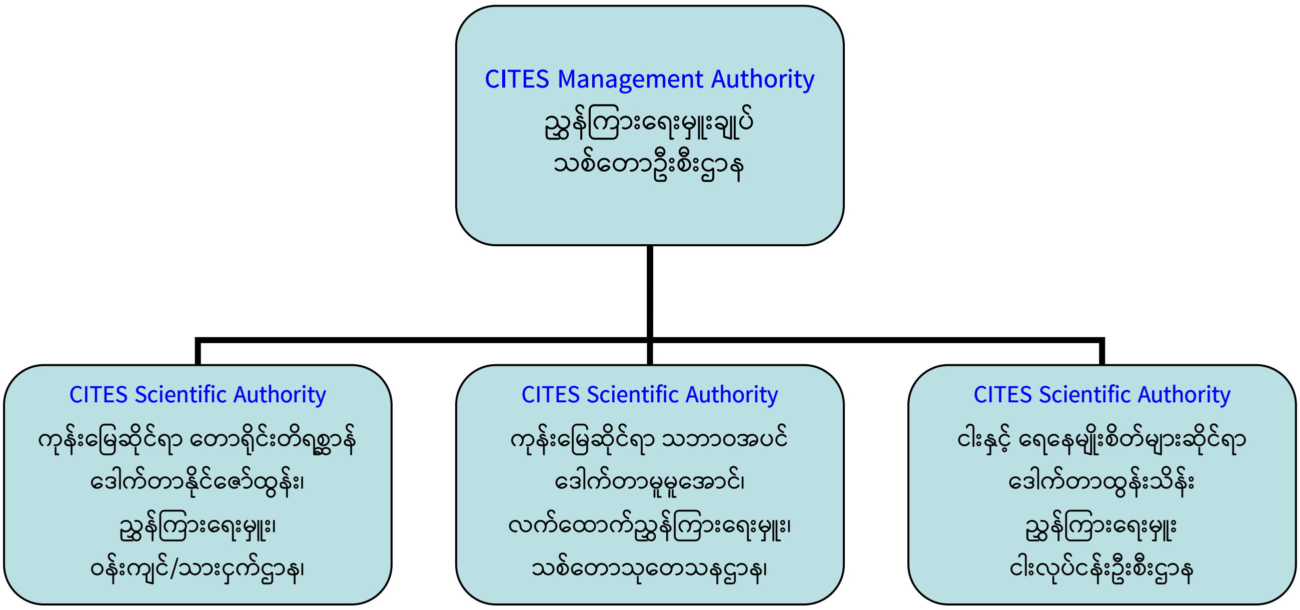

၅။ CITES တာဝန်ခံများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ မွေးမြူခြင်း၊ မျိုးပွားခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်း နှင့် မှတ်ပုံတင်ထုတ်ပေးခြင်း၊

(ခ) တင်ပို့ခြင်း၊ ထပ်ဆင့်တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြပွဲဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ပါမစ် များ (CITES Export/ Re-Export/ Import Permit/ Exhibition Permit) ကို ကွန်ဗင်းရှင်း၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်အညီ ထုတ်ပေးခြင်း၊

(ဂ) ရှားပါး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သဘာဝအပင် မျိုးစိတ်များကို နောက်ဆက်တွဲ စာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရေး နှင့် ကွန်ဗင်းရှင်းမှ အခါအား လျော်စွာ ထုတ်ပြန်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဃ) CITES နောက်ဆက်တွဲ (Appendices) စာရင်းဝင် အပင်နှင့် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်တို့၏ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်များ ပြင်ဆင်နိုင်ရန်တင်ပြ ဆောင် ရွက်ခြင်း။

၆။ CITES Appendix စာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များအား ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ တင်သွင်း ခြင်း၊ ထပ်ဆင့် တင်ပို့ခြင်းအတွက် CITES Permit များ ထုတ်ပေးခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။

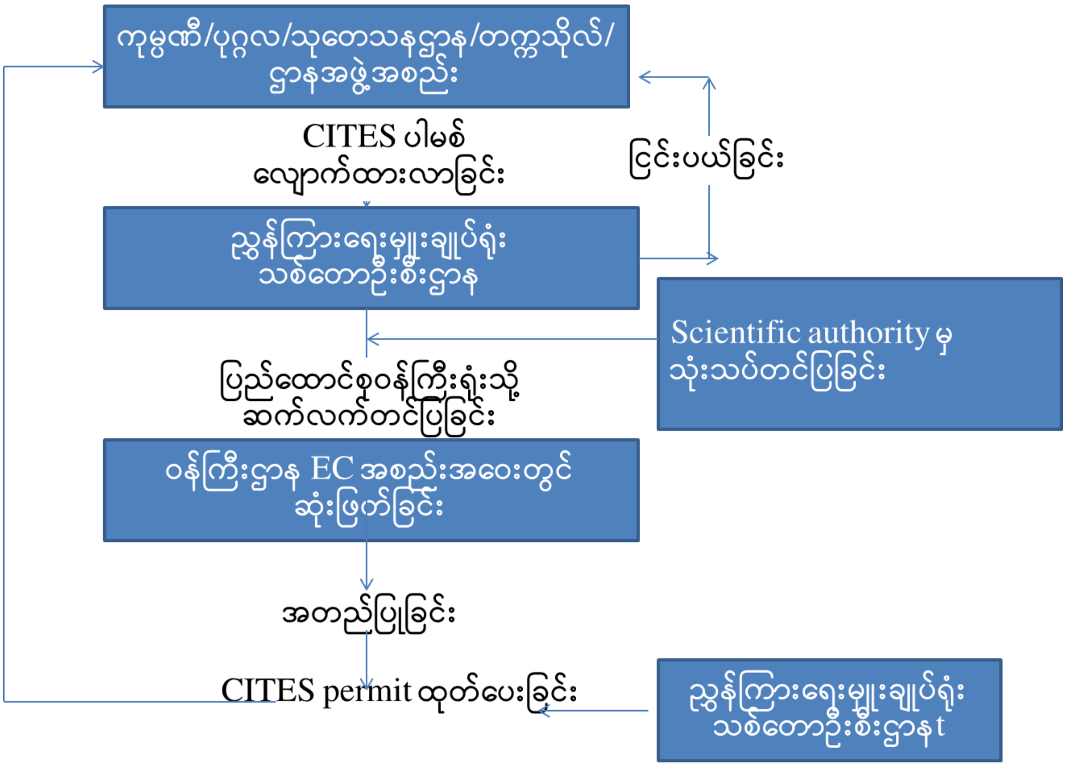

ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ နှင့်သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈) တွင် ပါရှိသည့် CITES ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

၇။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး နှင့် ပတ်သက်သည့် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (Multi Environmental Agreement–MEA) များတွင် မဖြစ်မနေ အကောင်အထည်ဖော်ရသည့် (Legal Binding ပါရှိသည့်) သဘောတူညီချက်များ နှင့် ဆန္ဒ အလျောက် အကောင်အထည်ဖော်ရသည့် သဘောတူညီချက်များ ဟူ၍ရှိရာ CITES သည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ မဖြစ်မနေ အကောင်အထည်ဖော်ရသည့် သဘောတူညီချက် အမျိုးအစား တွင် ပါဝင်ပါသည်။

၈။ CITES ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဥပဒေတွင် အပြည့်အဝထည့်သွင်းထားသည့် နိုင်ငံများ ကို Category (1) ၊ ထည့်သွင်းရန် အချိန်ကာလဖြင့် တင်ပြထားသည့်နိုင်ငံများကို Category (2) နှင့် ထည့်သွင်းရန် တင်ပြထားခြင်းမရှိသည့်နိုင်ငံများကို Category (3) ဟူ၍ သတ်မှတ်ထား ရာ မြန်မာနိုင်ငံကို Category (3) တွင် ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။

၉။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့်သဘာဝအပင်များကာကွယ်ရေး နှင့် သဘာဝနယ်မြေများထိန်း သိမ်းရေးဥပဒေ (၁၉၉၄) ကို အစားထိုးသည့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ နှင့်သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေ များ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈) တွင် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) မှ ငှားရမ်း သည့် ပြည်ပကျွမ်းကျင်ပညာရှင် (၂) ဦး၏ အကြံပြုချက်ဖြင့် CITES နှင့်သက်ဆိုင် သည့် ပြဋ္ဌာန်းများကို ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ နှင့်သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် CITES အတွင်းရေးမှူးသို့ ပေးပို့ခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံကို Category (၂) တွင် ပြောင်းရွှေ့ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ CITES နှင့်သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေများကို ပြင်ဆင် ထည့်သွင်းထားသည့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများကာကွယ်စောင့် ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုထုတ်ပြန်ပြီးပါက မြန်မာနိုင်ငံသည် CITES Category (၁) တွင် ပြောင်းရွှေ့ထည့်သွင်းခံရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့်သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈) တွင် ပါရှိသည့် CITES ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ် ပါသည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (မ)။ ကုန်ဗင်းရှင်း ဆိုသည်မှာ မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်နှင့်သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းကို ဆိုသည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ယ) ။ မျိုးစိတ်နမူနာ ဆိုသည်မှာ–

(၁) အရှင် ဖြစ်စေ၊ အသေဖြစ်စေ တိရစ္ဆာန် နှင့် အပင်များ၊

(၂) ကွန်ဗင်းရှင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ကင်းလွတ်မှုရရှိထားသည့် အစိတ်အပိုင်းများ သို့မဟုတ် ဆင့်ပွားပစ္စည်းများမှတစ်ပါး နောက်ဆက်တွဲစာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များတွင်ပါရှိသည့် မျိုးစိတ်များ၊ အပင်များ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ၏ အစိတ်အပိုင်းများ၊

(၃) နောက်ဆက်တွဲစာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များတွင် ပါရှိသည့်မျိုးစိတ်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဆင့်ပွားပစ္စည်းများဖြစ်နိုင်သည့် မည်သည့်အခြေအနေမျိုးမှ ဖြစ်စေ၊ တွဲဖက်ပါရှိလာသည့် စာရွက်စာတမ်း၊ အမှတ်တံဆိပ်၊ အမှတ်အသား သို့မဟုတ် ဆင့်ပွားပစ္စည်းများကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ နောက်ဆက်တွဲစာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များဆိုသည်မှာ ကွန်ဗင်းရှင်း မှ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော နောက်ဆက်တွဲစာရင်းသုံးခုတွင် ပါရှိသည့် မျိုးစိတ်များကိုဆိုသည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ရ)။ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်နှင့်အပင်များဆိုသည်မှာ ကွန်ဗင်းရှင်းမှ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ကွန်ဗင်းရှင်းမှ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသည့် တိရစ္ဆာန် နှင့် အပင်များ၏ အစိတ်အပိုင်း၊ သွေးရည်နှင့် ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ရှင်းလင်းချက် ၁။ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုဆိုသည်မှာ နောက်ဆက်တွဲစာရင်းဝင်မျိုးစိတ်များကို အကောက်ခွန်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ တင်ပို့ ခြင်း၊ တစ်ဆင့်ခံတင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် တင်သွင်းခြင်းနှင့် ပင်လယ်ပြင်မှစတင်ထုတ်ယူခြင်းတို့ကိုဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက် ၂။ ပင်လယ်ပြင်မှ စတင်ထုတ်ယူခြင်း ဆိုသည်မှာ မည်သည့်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာသက်ရောက်မှုမရှိသည့် ပင်လယ်ပြင်မှ ထုတ်ယူသည့် မျိုးစိတ်တစ်မျိုးမျိုး၏ မျိုးစိတ်နမူနာကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ သယ်ဆောင်ခြင်း ကိုဆိုသည်။ ဤစကားရပ်တွင်ပင်လယ်ပြင်အထက်ရှိ လေထု၊ ပင်လယ်ကြမ်းပြင်နှင့် ပင်လယ်ကြမ်းပြင်အောက်ရှိ မြေလွှာလည်း အကျုံးဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၃ (ဃ)။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့်သဘာဝအပင်များ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းများ၊ ယင်းတို့မှတစ်ဆင့် ထုတ်လုပ်သော ထုတ်ကုန်များ၊ ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်သောပစ္စည်းများကို ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းအား ထိန်းချုပ်ရန်၊

ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် –

(င) ကွန်ဗင်းရှင်းမှထုတ်ပြန်သည့်စာရင်းများကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်ရေး သတ်မှတ်ကြေညာရမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ (၂၀) ဝန်ကြီးသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များကို ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်–

(က) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အား ကွန်ဗင်းရှင်း၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သတ်မှတ်တာဝန်ပေးရမည်။

(ခ) သင့်လျော်သူတစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသူအား ကွန်ဗင်းရှင်း၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ သိပ္ပံပညာရပ်တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် သတ်မှတ်တာဝန်ပေးရမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ (၂၁) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် –

(က) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ၊ သိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသနပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ခွင့်ရသော ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ် သော အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ ဖမ်းဆီးခွင့်၊ သယ်ဆောင်ခွင့်နှင့် လက်ဝယ်ထားခွင့်ပြုနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ (၂၂) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် –

(င) ပြည်ပမျိုး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်ကို စီးပွားရေးအလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဝါသနာအရလည်းကောင်း မွေးမြူနိုင်ရေး နှင့် စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ တင်သွင်းခွင့်၊ မွေးမြူခွင့်၊ စိုက်ပျိုးခွင့်၊ မျိုးပွားခွင့် သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(စ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) နှင့် (င) တို့အရ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်သော နည်းလမ်းများနှင့်အညီ စစ်ဆေးရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ရန် သစ်တောအရာရှိ သို့မဟုတ် သိပ္ပံပညာရပ်တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တာဝန် ပေးအပ်ရမည်။

(ဆ) ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းလာသည့် ပြည်ပမျိုး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် များနှင့် သဘာဝအပင်များဖြစ်စေ၊ မျိုးရိုးဗီဇပြုပြင်ထားသော တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များဖြစ်စေ ကူးစက်ရောဂါပိုး ကင်းရှင်းမှု မရှိခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော ရောဂါပိုးပါရှိခြင်း၊ အဆိပ်အတောက် ပါဝင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းမျိုးများအပေါ်သို့ မျိုးရိုးဗီဇရောယှက်စေနိုင်ခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းမျိုးများ၏ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားမှုကို ထိခိုက်

လာစေနိုင်ခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်လာစေနိုင်ခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်စေခြင်းနှင့် အများပြည်သူ၏ ကျန်းမာရေးအပေါ် ထိခိုက်စေခြင်းတို့ကို စစ်ဆေးတွေ့ရှိပါက ပြည်တွင်းသို့ ဆက်လက်သယ်ဆောင်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ခြင်း၊ ယာယီထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပြန်လည် သယ်ယူသွားစေခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးခြင်း ပြုနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (က)။ ဩွန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် စီးပွားရေးအလို့ငှာ မွေးမြူခွင့်ပြုထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် စိုက်ပျိုးခွင့်ပြုထားသော သဘာဝအပင်ကို ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကို ဖြစ်စေ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ပ သို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုရန် ထောက်ခံချက် ပေးနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (ခ)။ ဩွန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ ၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသောပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းရန်၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရန် သို့မဟုတ် ပြည်ပသို့ တစ်ဆင့်ခံတင်ပို့ရန် ထောက်ခံချက်ပေးနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (ဂ)။ ထောက်ခံချက် ရယူလိုသူသည် ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) အရ ထုတ်ပေးမည့် ထောက်ခံချက်အတွက် စစ်ဆေးခ၊ ပါမစ်ကြေး သို့မဟုတ် အခြားစရိတ်ကြေးငွေများကို သစ်တောဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ပေးဆောင်ရမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (ဃ)။ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်များကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တစ်ဆင့်ခံ တင်ပို့ခြင်းတို့အတွက် ပါမစ် သို့မဟုတ် လိုင်စင်ထုတ် ပေးခွင့်ရှိသော အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းသည် ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ထောက်ခံချက် ရရှိထားသူကိုသာ ပါမစ် သို့မဟုတ် လိုင်စင် ထုတ်ပေးရမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူအား သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်နှစ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်ငါးသိန်း အထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်-

(ဆ) ကွန်ဗင်းရှင်း၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက ထုတ်ပေးသော စာရွက်စာတမ်း၊ အမှတ်အသား၊ အချက်အလက်နှင့် ကိန်းဂဏန်းများကို မသမာသောနည်းဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း သို့မဟုတ် အတုအပ ပြုလုပ်ခြင်း၊

(ဇ) နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန် နှင့် အပင်များ၊ ယင်းတို့၏ မျိုးစိတ်နမူနာများ၌ ပြုလုပ်ထားသော အမှတ်အသားကို ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေခြင်း၊

(ဈ) ပြည်ပမျိုး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တင်သွင်းခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားရှိခြင်း။

ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူ ကို အနည်းဆုံးသုံးနှစ်မှ အများဆုံး တစ်ဆယ်နှစ်အထိ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်-

(က) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့်တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် အနာတရ ဖြစ်စေခြင်း၊ ယင်း တိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ သွေးရည်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ စုဆောင်းခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သယ် ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ခ) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် သဘာဝအပင်ကို သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် အပင်ကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်ယူခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်း နည်းဖြင့် ဖျက်စီးခြင်း၊ ယင်းအပင်ကို ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသောပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စုဆောင်းခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ဂ) နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန် နှင့် အပင်များကို ပုဒ်မ ၂၃၊ ပုဒ်မခွဲ (က)နှင့် ပုဒ်မခွဲ (ခ)တို့အရ ထုတ်ပေးထားသော ထောက်ခံချက်

မရရှိဘဲ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တစ်ဆင့်ခံ တင်ပို့ ခြင်း။

ဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသည့် မျိုးစိတ်များ

၁၁။ နိုင်ငံ၏ သဘာဝမှ ပေးအပ်ထားသည့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် လျော့နည်းသွားခြင်းကို အဓိကဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရင်းတစ်ခုမှ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သဘာဝအပင်များနှင့်ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းများကို တရားမဝင်ရောင်းဝယ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သဘာဝအပင်များနှင့်ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းများကို တရားမဝင် အမဲလိုက်ခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း၊ သယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းတို့ကို ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ စာရင်း (၂၀၂၀) ကို ထုတ်ပြန်ထားပြီး အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်–

(က) **လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ** (မျိုးစိတ် ပေါင်း ၅၇၇ မျိုး၊ နို့တိုက်သတ္တဝါမျိုးစိတ် ၇၇ မျိုး၊ ငှက်မျိုးစိတ် ၄၂၈ မျိုး၊ ကုန်းနေရေနေနှင့် တွားသွားသတ္တဝါမျိုးစိတ် ၅၃ မျိုး နှင့် အဏ္ဏဝါနှင့် ရေချိုမျိုးစိတ် ၉ မျိုး)၊

(ခ) **သာမန်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ** (မျိုးစိတ်ပေါင်း ၃၁၈ မျိုး၊ နို့တိုက်သတ္တဝါမျိုးစိတ် ၃၉ မျိုး၊ ငှက်မျိုးစိတ် ၂၆၇ မျိုး နှင့် ကုန်းနေရေနေနှင့် တွားသွားသတ္တဝါမျိုးစိတ် ၁၂ မျိုး)၊

(ဂ) **ရာသီအလိုက် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ** (မျိုးစိတ်ပေါင်း ၁၉၄ မျိုး၊ နို့တိုက်သတ္တဝါမျိုးစိတ် ၁ မျိုး၊ ငှက်မျိုးစိတ် ၁၉၃ မျိုး) ။

၁၂။ ကာကွယ်ရမည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် များနှင့်ပတ်သက်၍ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝ ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၈)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ခ)။ **တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်** ဆိုသည်မှာ နေရင်းဒေသအတွင်း သဘာဝ အတိုင်း ပေါက်ဖွားကျက်စားလျှက်ရှိ သော သို့မဟုတ် နေရင်းဒေသမှ အခြားနေရာဒေသသို့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရောက်ရှိနေသော တိရစ္ဆာန်၊ ငှက်၊ ပိုးမွှားနှင့် ရေနေသတ္တဝါ တို့ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ယင်းတို့၏ အထီးမျိုးရည်၊ အမမျိုးဥ၊ သန္ဓေ သားလောင်း၊ ဥ၊ ပိုးလောင်း၊ တစ်သျှူး နှင့် အသားစ၊ သွေးရည်နှင့် အစိတ်အပိုင်းများ လည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ဂ)။ **သဘာဝအပင်** ဆိုသည်မှာ နေရင်းဒေသအတွင်း သဘာဝအတိုင်း ပေါက်ရောက်သော အပင်၊ ချုံ၊ နွယ်၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ သစ်ခွ၊ မှိုနှင့် ရေ အောက်ရှိ အပင်တို့ကို

ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ယင်းတို့၏ မျိုးစေ့၊ တစ်သျှူးနှင့် အစိတ်အပိုင်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ပ)။ **လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်** ဆိုသည်မှာ ရှားပါး ပြီး မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ကျရောက်နေခြင်းကြောင့် ကာကွယ်ထိန်း သိမ်းရန် သစ်တောဦးစီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် များကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ အစိတ်အပိုင်းနှင့် ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွား ထုတ်လုပ် ထားသော ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ဖ)။ **သာမန်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်** ဆိုသည်မှာ မျိုးဆက် ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ကျရောက်မှု အခြေအနေ မရှိသော်လည်း မျိုးဆက် ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ခြိမ်းခြောက်ခံရသည့်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာနိုင်သဖြင့် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရန် အလို့ငှာသစ်တောဦးစီးဌာနက အမိန့် ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန် သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ အစိတ်အပိုင်းနှင့် ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသောပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ဗ)။ **ရာသီအလိုက်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်** ဆိုသည်မှာ မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုအဆင့် သို့မဟုတ် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်း မည့် အန္တရာယ်ခြိမ်းခြောက်ခံရသည့် အဆင့်နည်းပါးပြီး အရေအတွက်ပေါများမှု ရှိနေခြင်း နှင့် သဘာဝအလျောက် မျိုးဆက်ပေါက်ဖွားရှင်သန်မှု ကောင်းမွန်ပြီး ပေါများစွာ တွေ့ရှိရခြင်းတို့ကြောင့် အမဲလိုက်ခွင့် ပြုရန်ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ နေရင်းဒေသအတွင်း သဘာဝအလျောက် မျိုးဆက် ပေါက်ဖွားရှင်သန်မှုကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရန်ဖြစ်စေ အချိန် ကာလ သတ်မှတ်ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အလို့ငှာ သစ်တောဦးစီးဌာနက အမိန့် ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ် တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ခြင်းခံရသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် သို့မဟုတ် ရာသီအလိုက်ဒေသ ပြောင်းရွှေ့ကျက်စားလေ့ရှိသည့် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ၏ အစိတ်အပိုင်း နှင့် ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ဘ)။ **အမဲလိုက်ခြင်း** ဆိုသည်မှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို နည်းလမ်း တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် အနာတရဖြစ်စေ၊ ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ဆိုသည်။

ယင်းစကားရပ်တွင် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ သယ်ဆောင်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် –

(က) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ရမည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်အလို့ငှာ အောက်ပါ အမျိုးအစားအတိုင်း သတ်မှတ်ကြေညာရမည် –

(၁) လုံးဝ ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊

(၂) သာမန် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊

(၃) ရာသီအလိုက် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ သတ်မှတ်ကြေညာထားသော ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် အမျိုးအစားများကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

(ဂ) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ရမည့် သဘာဝအပင်များကို နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အလို့ငှာ အမျိုးအမည်နှင့် နေရာဒေသကို သတ်မှတ်ကြေညာရမည်။

(ဃ) တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များကို မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ် မကျရောက်စေရန် နှင့် ရေရှည်တည်တံ့စေရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းမှုအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ကြေညာရမည်။

(စ) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ရမည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များအား ကာကွယ်ရန် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များသည် အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် ရှိနေပါက ယင်းတို့ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် ဝန်ကြီး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် –

(က) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တိရစ္ဆာန်ကို ဖြစ်စေ၊ သိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသနပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ခွင့်ရသော ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပမှ

အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ ဖမ်းဆီးခွင့်၊ သယ်ဆောင်ခွင့်နှင့် လက်ဝယ်ထားခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) သုတေသနပြုလုပ်ခွင့်ရသူအား ကာကွယ်ထားသည့် သဘာဝအပင်ကို စမ်းသပ်ခြင်း၊ မျိုးပွားခြင်းစသည့် သိပ္ပံဆိုင်ရာသုတေသန ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေမှ ထုတ်ယူခွင့်၊ သယ်ဆောင်ခွင့် သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ဂ) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် သဘာဝအပင်များ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းနှင့် ယင်းတို့ပါရှိ သည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းများကို သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက် ဖြစ်စေ၊ သိပ္ပံနည်းကျအမျိုးအမည်ခွဲခြားရန်ဖြစ်စေ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအား ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့် သို့မဟုတ် သယ်ဆောင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ဃ) ပြည်ပမျိုး တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို သိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသန ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် သုတေသနပြု လုပ်ခွင့်ရသော ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအား စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် တင်သွင်းခွင့် သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(င) ပြည်ပမျိုး သဘာဝအပင်ကို သိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသန ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် သုတေသန ပြုလုပ်ခွင့်ရသူအား စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ စမ်းသပ်ခြင်း သို့မဟုတ် မျိုးပွားခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ရန် တင်သွင်းခွင့်၊ သယ်ဆောင်ခွင့် သို့မဟုတ် လက်ဝယ်ထားခွင့် ပြုနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် –

(က) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များအနက် စီးပွားရေး အလို့ငှာ မွေးမြူခြင်းပြုနိုင်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် မျိုးပွား စိုက်ပျိုးခြင်းပြုနိုင်သော သဘာဝအပင် အမျိုးအမည်များကို ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ ထုတ်ပြန်ကြေညာထားသည့် မွေးမြူခြင်းပြုနိုင်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် နှင့် မျိုးပွားစိုက်ပျိုးခြင်း ပြုနိုင်သော သဘာဝအပင်များကို စည်းကမ်း

သတ်မှတ်ချက်ဖြင့် ဖမ်းဆီးခွင့်၊ စုဆောင်းခွင့်၊ မွေးမြူခွင့်၊ စိုက်ပျိုးခွင့် သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခွင့် ပြုနိုင်သည်။

(ဂ) သာမန်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် ရာသီအလိုက် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဝါသနာအရလည်းကောင်း၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံအရလည်းကောင်း မွေးမြူခြင်းကို စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (က)။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် စီးပွားရေးအလို့ငှာ မွေးမြူခွင့်ပြုထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် စိုက်ပျိုးခွင့်ပြုထားသော သဘာဝအပင်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခွင့်ပြုရန် ထောက်ခံချက်ပေးနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (ဃ)။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တာဝန်လွှဲအပ်ထားသော သစ်တောအရာရှိသည် အမဲလိုက်ခွင့်၊ စုဆောင်းခွင့်၊ စီးပွားရေးအလို့ငှာ မွေးမြူခွင့် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးခွင့် သို့မဟုတ် မျိုးပွားခွင့်ပြုထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝ အပင်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ မြို့နယ်ကျော်၍ သယ်ယူရွှေ့ပြောင်း ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သည် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေအတွင်းရှိ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် သာမန် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များမှအပ အခြား တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအား အမဲလိုက်သူကို စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်၍ အမဲလိုက်ခွင့် လိုင်စင်ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူအား သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်နှစ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်ငါးသိန်းအထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်–

(ဂ) မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို ခွင့်ပြု ချက်မရှိဘဲ စီးပွားရေး အလို့ငှာ မွေးမြူခြင်း၊

ဥပဒေပုဒ်မ ၄၀။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ငါးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ အနည်းဆုံး ကျပ်သုံးသိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်တစ်ဆယ်သိန်းအထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည် –

(က) သာမန်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို အမဲလိုက်ခြင်း၊ ယင်းတောရိုင်း တိရစ္ဆာန်ကို ဖြစ်စေ၊ ယင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြစ်စေ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ခ) ကာကွယ်ထားသည့် သဘာဝအပင်တစ်မျိုးမျိုးကို သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာဒေသအတွင်း ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်ယူခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်း၊

ဥပဒေပုဒ်မ ၄၁။ မည်သူမဆို အောက်ပါပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို အနည်းဆုံးသုံးနှစ်မှ အများဆုံး တစ်ဆယ်နှစ်အထိ ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ရမည့်အပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်-

(က) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကို သို့မဟုတ် နိုင်ငံ တကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ် ထိန်းချုပ်သည့်တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း သို့မဟုတ် အနာတရဖြစ်စေခြင်း၊ ယင်းတိရစ္ဆာန်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ သွေးရည်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ စုဆောင်းခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

(ခ) လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် သဘာဝအပင်ကို သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုတွင် ကာကွယ်ထိန်းချုပ်သည့် အပင်ကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ထုတ်ယူခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖျက်စီးခြင်း၊ ယင်းအပင်ကိုဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့ပါရှိသည့် ဆင့်ပွားထုတ်လုပ်ထားသော ပစ္စည်းကိုဖြစ်စေ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စုဆောင်းခြင်း၊ လက်ဝယ်ထားခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊

CITES Permit အတုများ

၁၃။ မျိုးစိတ်များအား ပြည်ပမှ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းတို့ပြုလုပ်ရာတွင် CITES နောက်ဆက်တွဲစာရင်းဝင် မျိုးစိတ်များ နှင့် ပတ်သက်၍ Permit အတုများ ပြုလုပ်အသုံးချကြသည်ကို ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။

၁၄။ သစ်တောဦးစီးဌာနသည် ပြည်ပမှမျိုးစိတ်များ တင်သွင်းရန် ထောက်ခံချက်အား ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများမှ လျှောက်ထားလာသည့်အခါ ပူးတွဲတင်ပြသည့် CITES Permit နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ CITES Management Authority ထံ ဆက်သွယ်၍ အတည်ပြုချက်

ရယူပါသည်။ အလားတူ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးထားသည့် CITES Permit အပေါ် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံမှ သစ်တောဦးစီးဌာနသို့ အတည်ပြုချက်ရယူပါသည်။

သစ်တောဦးစီးဌာနမှ အသုံးပြုသည့် CITES Permit (နမူနာ)

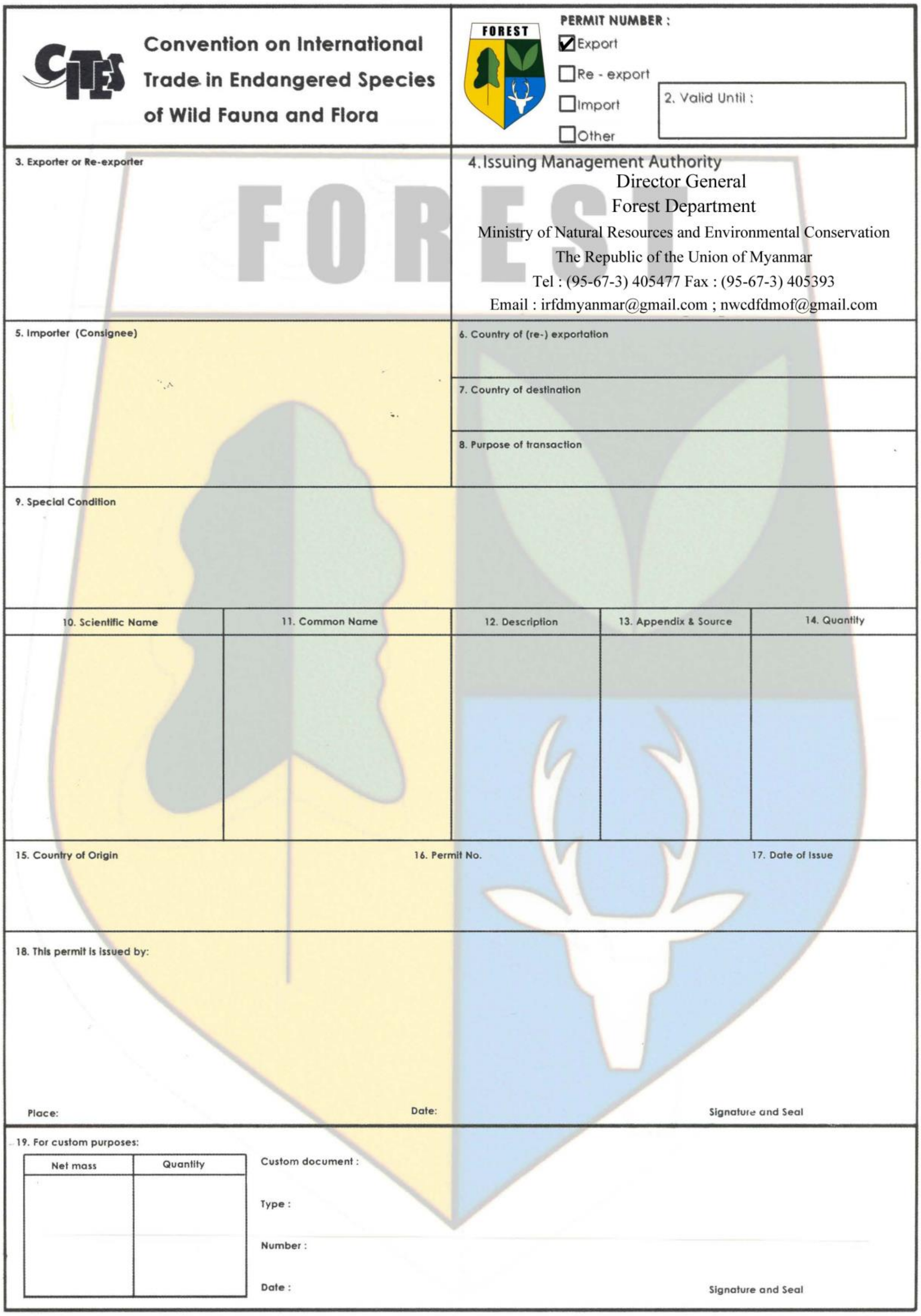
CITES
Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
FOREST
PERMIT NUMBER :
☑ Export
☐ Re - export
☐ Import
☐ Other
2. Valid Until :
3. Exporter or Re-exporter
4. Issuing Management Authority
Director General
Forest Department
Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
The Republic of the Union of Myanmar
Tel : (95-67-3) 405477 Fax : (95-67-3) 405393
Email : irfdmyanmar@gmail.com ; nwcdfdmof@gmail.com
5. Importer (Consignee)
6. Country of (re-) exportation
7. Country of destination
8. Purpose of transaction
9. Special Condition

10. Scientific Name	11. Common Name	12. Description	13. Appendix & Source	14. Quantity

15. Country of Origin
16. Permit No.
17. Date of Issue
18. This permit is issued by:
Place:
Date:
Signature and Seal
19. For custom purposes:

Net mass	Quantity

Custom document :
Type :
Number :
Date :
Signature and Seal

သစ်တောဦးစီးဌာနမှ စိစစ်ရန် ပြည်ပနိုင်ငံ၏ CITES Management Authority မှ ပေးပို့လာသည့် CITES Permit

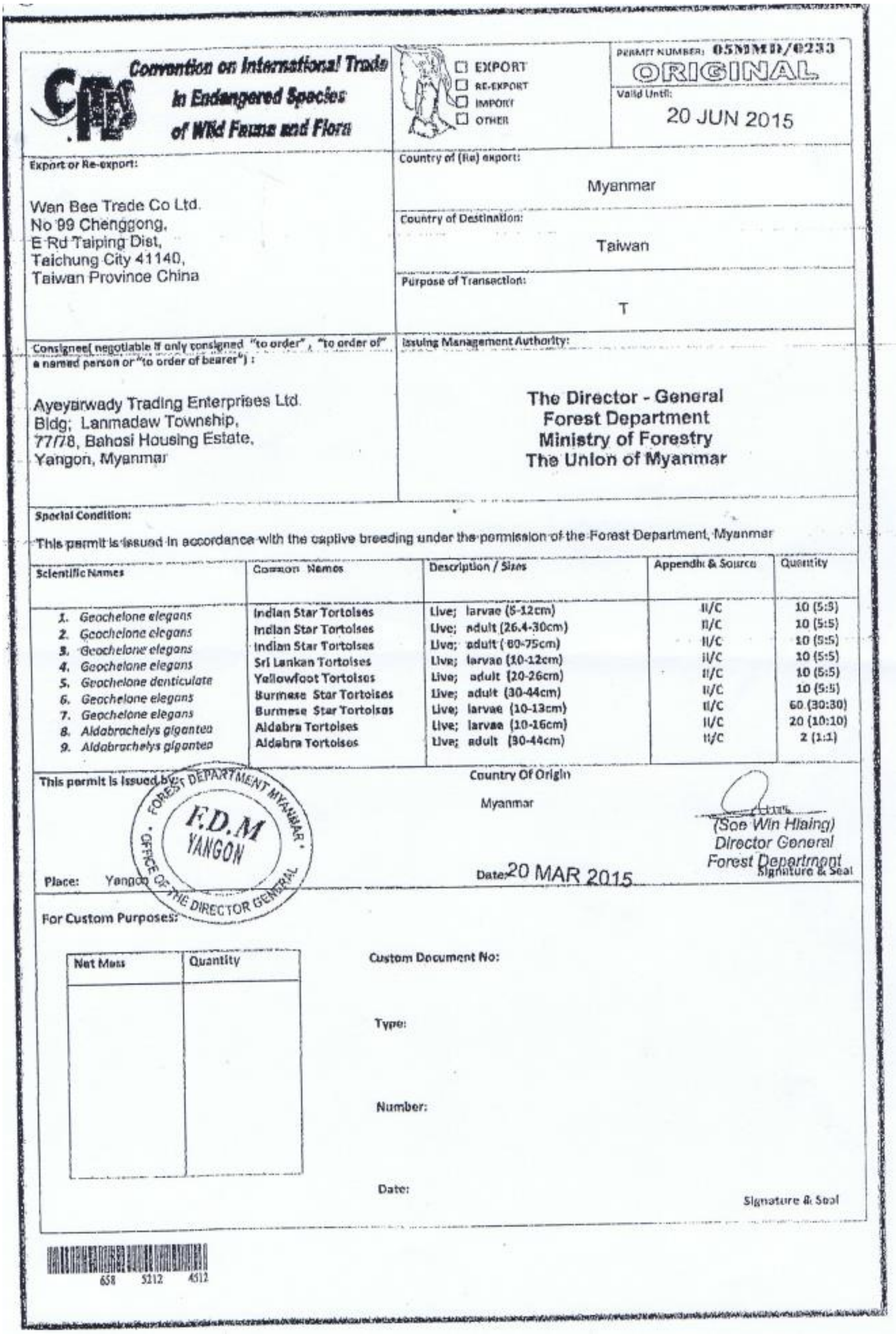

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

☐ EXPORT ☐ RE-EXPORT ☐ IMPORT ☐ OTHER

PERMIT NUMBER: 05MMD/0233

ORIGINAL

Valid Until: 20 JUN 2015

Export or Re-export:
Wan Bee Trade Co Ltd.
No 99 Chenggong,
E Rd Taiping Dist,
Taichung City 41140,
Taiwan Province China

Country of (Re) export: Myanmar

Country of Destination: Taiwan

Purpose of Transaction: T

Consignee(negotiable if only consigned "to order", "to order of" a named person or "to order of bearer") :
Ayeyarwady Trading Enterprises Ltd.
Bldg; Lanmadaw Township,
77/78, Bahosi Housing Estate,
Yangon, Myanmar

Issuing Management Authority:
The Director - General
Forest Department
Ministry of Forestry
The Union of Myanmar

Special Condition:
This permit is issued in accordance with the captive breeding under the permission of the Forest Department, Myanmar

Scientific Names	Common Names	Description / Sizes	Appendix & Source	Quantity
1. *Geochelone elegans*	Indian Star Tortoises	Live; larvae (5-12cm)	II/C	10 (5:5)
2. *Geochelone elegans*	Indian Star Tortoises	Live; adult (26.4-30cm)	II/C	10 (5:5)
3. *Geochelone elegans*	Indian Star Tortoises	Live; adult (60-75cm)	II/C	10 (5:5)
4. *Geochelone elegans*	Sri Lankan Tortoises	Live; larvae (10-12cm)	II/C	10 (5:5)
5. *Geochelone denticulate*	Yellowfoot Tortoises	Live; adult (20-26cm)	II/C	10 (5:5)
6. *Geochelone elegans*	Burmese Star Tortoises	Live; adult (30-44cm)	II/C	10 (5:5)
7. *Geochelone elegans*	Burmese Star Tortoises	Live; larvae (10-13cm)	II/C	60 (30:30)
8. *Aldabrachelys gigantea*	Aldabra Tortoises	Live; larvae (10-16cm)	II/C	20 (10:10)
9. *Aldabrachelys gigantea*	Aldabra Tortoises	Live; adult (30-44cm)	II/C	2 (1:1)

This permit is issued by:

FOREST DEPARTMENT MYANMAR · OFFICE OF THE DIRECTOR GENERAL · F.D.M YANGON

Country Of Origin: Myanmar

(Soe Win Hlaing)
Director General
Forest Department
Signature & Seal

Place: Yangon

Date: 20 MAR 2015

For Custom Purposes:

Net Mass	Quantity

Custom Document No:

Type:

Number:

Date:

Signature & Seal

658 5212 4512

မျိုးစိတ်များ ပြည်တွင်းသယ်ယူခွင့် ထောက်ခံစာ လျှောက်ထားရာတွင် တင်ပြသည့် CITES Permit အတုများ

แบบ พ.พ. 14
ORIGINAL

PLANT ACT B.E. 2518 (1975)

CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES OF WILD FAUNA AND FLORA

[ ] IMPORT PERMIT
[ ] EXPORT PERMIT
[ ] RE-EXPORT PERMIT
[X] OTHER CERTIFICATE

Page 1 of 1

1. PERMIT/CERTIFICATE No.
2015 TH 001606 / BE

2. Valid until
September 30, 2015

3. Consignee (name, address and country)
Asia Net Work Co., Ltd.
No. 6/780 Zay Street Ward (6)
Hp. An T/ S. Kayin Myanmar

4. Permittee (name, address and country)
Mr. Aekachai Rungarul
100 (5)P T. Taton Mae-eye
Chiangmai 50280, Thailand

5. Special conditions

5a. Purpose of the transaction T

6. Management Authority
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
CHATUCHAK, BANGKOK 10900
THAILAND.
Tel 66-2940-5687
Fax 66-2940-5687

	7/8 Common name and Scientific name of plants (genus and species)	9. Description of specimens	10. Appendix no. and source (see reverse)	11. Quantity (including unit)	12. Country of origin and Permit/ Certificate No.
A	Orchid *Dendrobium* hybrids	Flower	II A	100,000 Kg	Thailand
B					
C					
D					

13. THIS PERMIT/CERTIFICATE IS ISSUED BY

Bangkok — Place
March 30, 2015 — Date
Ms. Duangduen Sripotar
Agricultural Research Officer,
Senior Professional Level
Signature and title

Official stamp: DEPARTMENT OF AGRICULTURE

14. EXPORT/IMPORT ENDORSEMENT:

See block 7/8	Quantity
A	
B	
C	
D	

Port of Exportation/Importation

Date — Signature of Plant Inspector — Official stamp: DEPARTMENT OF AGRICULTURE

No. 79944

แบบ พ.พ. 14
ORIGINAL

PLANT ACT B.E. 2518 (1975) **CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES OF WILD FAUNA AND FLORA**	☐ IMPORT PERMIT ☐ EXPORT PERMIT ☐ RE-EXPORT PERMIT ☒ OTHER CERTIFICATE	Page 1 of 1 1. PERMIT/CERTIFICATE No. 2015 TH 001657 / BE 2. Valid until October 01, 2015

3. Consignee (name, address and country) Asia Net Work Co., Ltd. No. 6/780 Zay Street Ward (6) Hp. An T/ S. Kayin Myanmar	4. Permittee (name, address and country) Mr. Aekachai Rungarul 100 (5)P T. Taton Mae-eye Chiangmai 50280, Thailand
5. Special conditions 5a. Purpose of the transaction T	6. Management Authority **DEPARTMENT OF AGRICULTURE** **CHATUCHAK, BANGKOK 10900** **THAILAND.** **Tel 66-2940-5687** **Fax 66-2940-5687**

7/8 Common name and Scientific name of plants (genus and species)	9. Description of specimens	10. Appendix no. and source (see reverse)	11. Quantity (including unit)	12. Country of origin and Permit/ Certificate No.
A **Orchid** ***Dendrobium*** **hybrids** ***Vanda*** **hybrids** ***Cattleya*** **hybrids**	**Plant** **Plant** **Plant**	**II A** **II A** **II A**	**50,000 Plants** **5,000 Plants** **5,000 Plants**	**Thailand** **Thailand** **Thailand**
B **Orchid** ***Mokara*** **hybrids** ***Ascocenda*** **hybrids** ***Oncidium*** **hybrids**	**Plant** **Plant** **Plant**	**II A** **II A** **II A**	**1,000 Plants** **1,000 Plants** **1,000 Plants**	**Thailand** **Thailand** **Thailand**
C				
D				

13. THIS PERMIT/CERTIFICATE IS ISSUED BY

Place	Date	Signature and title	Official stamp
Bangkok	April 01, 2015	D. Sripotar Ms. Duangduen Sripotar Agricultural Research Officer, Senior Professional Level	DEPARTMENT OF AGRICULTURE

14. EXPORT/IMPORT ENDORSEMENT :

See block 7/8	Quantity
A	
B	
C	
D	

Port of Exportation/Importation

Date　　Signature of Plant Inspector　　Official stamp

DEPARTMENT OF AGRICULTURE

No. 79973

ORIGINAL

PLANT ACT B.E.2518 (1975)

CONVENTION ON INTERNATIONAL TRADE IN ENDANGERED SPECIES OF WILD FAUNA AND FLORA

☐ IMPORT PERMIT
☑ EXPORT PERMIT
☐ RE-EXPORT PERMIT
☐ OTHER CERTIFICATE

Page 1 of 1

1. Permit/Certificate No. **BE 6842**

2. Valid Until **Dec 8-2016**

3. Consignee (name,address and country)
Power 31 Company Limited.
No.34/A, Bago Street Ward, Htauk Kyaunt, Mingalerdon Township, Yangon Region, Myanmar.
Tel: +959 42 10 32326

4. Permited (name,address and country)
Mrs. Peetoo Rungareel
No. (80-80/1), Bantung Road, Bangkok City, Thailand

5. Special Conditions
-

5a. Purpose of the transaction

6. Management Authority
DEPARTMENT OF AGRICULTURE
CHATUCHAK, BANGKOK 109000
THAILAND,
Tel 66-2940-5687
Fax 66-2940-5687

	7/8. Common name and Scientific name of plants (genus and species)	9. Description of speciments	10.Appendix no and source (see reverse)	11.Quantity (including unit)	12.Country of origin and Premit/ Certificate No
A.	**Orchid Dendrobium Hybrids**	**Flower**	**IIA**	**100,000 Kg**	**Thailand**
B.	**Orchid Cut Flower Dendrobium Hybrids (1Pkt=30Kg)**	**Flower**	**IIA**	**10,000 Pkt**	**Thailand**
C.	**Cattleya Hybrids**	**Flower**	**IIA**	**20,000 Kg**	**Thailand**
D.	**Vanda Hybrids**	**Flower**	**IIA**	**20,000 Kg**	**Thailand**

13. THIS PERMIT/CERTIFICATE IS ISSUED BY

Bangkok — Place
July 8, 2016 — Date
Ms.Duangduen Sripotar
Agricultural Research Officer
Signature and Title
stamp

14. EXPORT/IMPORT ENDORSEMENT :

see bolck 7/8	Quantity
A	
B	
C	
D	

Port of Exportation/Importation

July 8, 2016 — Date
Signature of Plant Inspector
stamp

No. **70513**

နောက်ဆက်တွဲ ၁။ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ (၂၀၂၀)

၁။ <u>လုံးဝကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ</u>

(က) နို့တိုက်သတ္တဝါများ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ပသျှူး/ မလေးသင်းခွေချပ်	*Manis javanica*	Sunda Pangolin
၂	တရုတ်သင်းခွေချပ်	*Manis pentadactyla*	Chinese Pangolin
၃	မျောက်လောင်းပျံ	*Galeopterus variegatus*	Sunda Flying Lemur
၄	မျောက်လေပွေ/ မျောက်မောင်းမ	*Nycticebus bengalensis*	Bengal Slow Loris
၅	မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Trachypithecus phayrei*	Phayre’s Langur
၆	မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Trachypithecus obscurus*	Dusky Langur
၇	တနင်္သာရီ သစ်ရွက်စားမျောက်	*Trachypithecus barbei*	Tennaserim Langur
၈	မျောက်မြီးရှည်	*Presbytis femoralis*	Banded Langur
၉	မျောက်ညို	*Trachypithecus pileatus*	Capped Langur
၁၀	မျောက်ညို	*Trachypithecus shortridgei*	Shortridge's Langur
၁၁	မျောက်ညို	*Trachypithecus germaini*	Indochinese Lutung
၁၂	မြန်မာနှာလန်မျောက်	*Rhinopithecus strykeri*	Myanmar Snub-nosed Monkey
၁၃	အာသံမျောက်	*Macaca assamensis*	Assamese Macaque
၁၄	မျောက်ပုတီး	*Macaca leonina*	Northern Pig-tailed Macaque
၁၅	မျောက်မြီးတို	*Macaca arctoides*	Stump-tailed Macaque
၁၆	မျောက်တံငါ	*Macaca fascicularis*	Long-tailed Macaque
၁၇	မျောက်လွှဲကျော် (မျက်ခုံးဖြူ)	*Hoolock hoolock*	Western Hoolock Gibbon
၁၈	မျောက်လွှဲကျော် (မျက်ခုံးဖြူ)	*Hoolock leuconedys*	Eastern Hoolock Gibbon
၁၉	မျောက်လွှဲကျော် (လက်ဖြူ)	*Hylobates lar*	White-handed Gibbon
၂၀	စကိုင်းဝေါ့ကာ မျောက်လွှဲကျော်	*Hoolock tianxing*	Skywalker Gibbon
၂၁	တောခွေး	*Cuon alpinus*	Dhole
၂၂	မြေခွေးနီ	*Vulpes vulpes*	Red Fox
၂၃	ကြောင်နီ/ပန်ဒါနီ	*Ailurus fulgens*	Red Panda
၂၄	ခွေးဝံ/ဝက်ဝံ	*Helarctos malayanus*	Sun Bear
၂၅	မြင်းဝံ/ဝက်ဝံ	*Ursus thibetanus*	Asian Black Bear
၂၆	ခွေးတူဝက်တူ	*Arctonyx collaris*	Hog Badger
၂၇	ချောင်းဖျားဖျံ	*Lutra lutra*	Eurasian Otter
၂၈	ဖျံခြေသည်းငယ်	*Aonyx cinereus*	Oriental Small-clawed Otter
၂၉	ဆူမားတြားဖျံ	*Lutra sumatrana*	Hairy-nosed Otter
၃၀	ဖျံအမွေးနု၊ ဖျံမွေးချော	*Lutrogale perspicillata*	Smooth-coated Otter
၃၁	ကြောင်မြင်း	*Viverra zibetha*	Large Indian Civet
၃၂	ကြောင်မြင်းကြွက်	*Viverra megaspila*	Large-spotted Civet
၃၃	လင်စိုင်ပြောက်	*Prionodon pardicolor*	Spotted Linsang
၃၄	လင်စိုင်ကြား	*Prionodon linsang*	Banded Linsang
၃၅	ဝံကြောင်	*Arctictis binturong*	Binturong
၃၆	ကြောင်ဝံစင်းကြား	*Hemigalus derbyanus*	Banded Civet
၃၇	ကြောင်ဝံနဂါး	*Paguma larvata*	Masked Palm Civet

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၃၈	ကြောင်ဝံနားရွက်ဖြူ	*Arctogalidia trivirgata*	Small-toothed Palm Civet
၃၉	သစ်တက်ကျား/ အင်းကျား	*Neofelis nebulosa*	Clouded Leopard
၄၀	ကျားသစ်	*Panthera pardus*	Leopard
၄၁	ကျား	*Panthera tigris*	Tiger
၄၂	သစ်တက်ကြောင်/ ကြောင်သလင်း	*Pardofelis marmorata*	Marbled Cat
၄၃	ကြောင်တံငါ	*Prionailurus viverrinus*	Fishing Cat
၄၄	တောကြောင်	*Felis chaus*	Jungle Cat
၄၅	ကျားမင်း/ကြောင်မင်း	*Catopuma temminckii*	Asian Golden Cat
၄၆	ဆင်	*Elephas maximus*	Asian Elephant
၄၇	ကြံ့/ဝက်ကြံ့	*Dicerorhinus sumatrensis*	Asian Two-horned Rhinoceros
၄၈	ကြံ့/ကြံ့ဆင်	*Rhinoceros sondaicus*	Lesser One-horned Rhinoceros
၄၉	ကြံ့သူတော်	*Tapirus indicus*	Tapir
၅၀	ချေလှေ့ာင်/ ယုန်သမင် (အသေး)	*Tragulus kanchil*	Lesser Mousedeer
၅၁	ချေလှေ့ာင်/ ယုန်သမင် (အကြီး)	*Tragulus napu*	Greater Mousedeer
၅၂	ဖက်ချေ	*Muntiacus putaoensis*	Leaf Muntjac
၅၃	ချေနက်	*Muntiacus gongshanensis*	Gongshan Muntjac
၅၄	မူလာရစ်ချေ	*Muntiacus feae*	Fea's Muntjac
၅၅	မောက်တင်ချေ	*Elaphodus cephalophus*	Tufted Deer
၅၆	ကတိုးချေ	*Moschus fuscus*	Black Musk-deer
၅၇	ဒရယ်	*Axis porcinus*	Hog Deer
၅၈	သမင်/ ရွှေသမင်	*Rucervus eldii*	Eld's Deer
၅၉	ကျွဲရိုင်း/တောကျွဲ	*Bubalus bubalis*	Water Buffalo
၆၀	ပြောင်	*Bos guarus*	Gaur
၆၁	စိုင်	*Bos javanicus*	Banteng
၆၂	သားမင်း	*Budorcas taxicolor*	Takin
၆၃	ရေခဲတောင်ဆိတ်	*Pseudois nayaur*	Blue Sheep
၆၄	တောဆိတ်	*Capricornis sumatraensis*	Southern Serow
၆၅	တောဆိတ်	*Capricornis milneedwardsii*	Chinese Serow
၆၆	တောဆိတ်နီ	*Capricornis rubidus*	Red Serow
၆၇	တောင်ဆိတ်	*Naemorhaedus griseus*	Chinese Goral
၆၈	တောင်ဆိတ်	*Naemorhaedus baileyi*	Red Goral
၆၉	ဝေလငါး မျိုးများ		Whale species
၇၀	ရေဝက်၊ ရေသူမ	*Dugong dugon*	Dugong
၇၁	ဧရာဝတီလင်းပိုင်	*Orcaella brevirostris*	Irrawaddy Dolphin
၇၂	နှုတ်သီးရှည် ကြောင်လိမ် ကျွမ်းထိုးလင်းပိုင်	*Stenella longirostris*	Long-snouted Spinner Dolphin
၇၃	အပူပိုင်းဒေသ လင်းပိုင်ပြောက်	*Stenella attenuata*	Pantropical Spotted Dolphin
၇၄	လင်းပိုင်စင်းကြား	*Stenella coeruleoalba*	Striped Dolphin/ Euphrosyne Dolphin
၇၅	ပုလင်းနှုတ်သီးလင်းပိုင်	*Tursiops truncatus*	Common Bottlenose Dolphin

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၇၆	ကျောဘို့ရှိ လင်းပိုင်	*Sousa chinensis*	Hump-backed Dolphin
၇၇	လင်းရှူး	*Neophocaena phocaenoides*	Indo-Pacific Finless Porpoise

(ခ) ငှက်များ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	နီကိုဘာကြက်	*Megapodius nicobariensis*	Nicobar Scrupfowl
၂	နှင်းခါ	*Lerwa lerwa*	Snow Partridge
၃	ခါ	*Francolinus pintadeanus*	Chinese Francolin
၄	တောင်ခါနှုတ်သီးရှည်	*Rhizothera longirostris*	Long-billed Partridge
၅	တောင်ခါ	*Arborophila torqueola*	Hill Partridge
၆	လည်နီတောင်ခါ	*Arborophila rufogularis*	Rufous-throated Partridge
၇	ပါးဖြူတောင်ခါ	*Arborophila atrogularis*	White-cheeked Partridge
၈	တောင်ခါ	*Arborophila brunneopectus*	Bar-backed Partridge
၉	နားနီတောင်ခါ	*Arborophila charltonii*	Chestnut-neckalced Partridge
၁၀	တောင်ခါလည်ပြောက်	*Arborophila chloropus*	Scaly-breasted Partridge
၁၁	တောင်ခါနီ	*Caloperdix oculea*	Ferruginous Partridge
၁၂	အမောက်ပါတောင်ခါ	*Rollulus rouloul*	Crested Partridge
၁၃	ဗလ	*Bambusicola fytchii*	Mountain Bamboo Partridge
၁၄	သွေးရစ်	*Ithaginis cruentus*	Blood Pheasant
၁၅	ဇာမဏီပါးဝါ	*Tragopan blythii*	Blyth's Tragopan
၁၆	ဇာမဏီပါးပြာ	*Tragopan temminckii*	Temminck's Tragopan
၁၇	အမောက်ရှည်မိုနဲ	*Lophophorus impejanus*	Himalayan Monal
၁၈	မိုနဲ	*Lophophorus sclateri*	Sclater's Monal
၁၉	ရစ်ရင်မည်း	*Lophura leucomelanos*	Kalij Pheasant
၂၀	ရစ်	*Lophura nycthemera*	Silver Pheasant
၂၁	မျက်နှာဖုံးပါရစ်	*Lophura ignita*	Crested Fireback
၂၂	ရစ်မင်း	*Syrmaticus humiae*	Mrs Hume's Pheasant
၂၃	ရစ်လည်စိမ်း	*Phasianus colchicus*	Common Pheasant
၂၄	ရစ်မြီးရှည်	*Phasianus amherstiae/ Chrysolophus amherstiae*	Lady Amherst's Pheasant
၂၅	ဒေါင်းကုလား/ဒေါင်းမင်း	*Polyplectron bicalcaratum*	Grey Peacock Pheasant
၂၆	ဒေါင်းမင်းစိမ်း	*Polyplectron malacense*	Malayan Peacock Pheasant
၂၇	မင်းဒေါင်း	*Argusianus argus*	Great Argus
၂၈	ဒေါင်း/ ဥဒေါင်း	*Pavo muticus*	Green Peafowl
၂၉	ငုံးလေး	*Turnix sylvaticus*	Small Buttonquail
၃၀	ငုံးခြေဝါ	*Turnix tanki*	Yellow-legged Buttonquail

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၃၁	ငုံးလည်မည်း	*Turnix suscitator*	Barred Buttonquail
၃၂	ငုံးရင်မည်း	*Coturnix coromandelica*	Rain Quail
၃၃	ငုံးရင်ပြာ	*Coturnix chinensis*	Blue-breasted Quail
၃၄	ဘဲခေါင်းပန်းရောင်	*Rhodonessa caryophyllacea*	Pink-headed Duck
၃၅	စစ်စလီဘေးကြား	*Dendrocygna bicolor*	Fulvous Whistling-duck
၃၆	စစ်စလီ ရေဝမ်းဘဲ	*Dendrocygna javanica*	Lesser Whistling-duck
၃၇	တောငန်း	*Anser anser*	Greylag Goose
၃၈	တောငန်းခေါင်းကျား	*Anser indicus*	Bar-headed Goose
၃၉	ဟင်္သာ	*Tadorna ferruginea*	Ruddy Shelduck
၄၀	စက္ကဝက်	*Tadorna tadorna*	Common Shelduck
၄၁	မောက်တင်ဘဲ	*Sarkidiornis melanotos*	Comb Duck
၄၂	တောဘဲမန်ဒါလီ၊ ကြိုးခွေ	*Asarcornis scutulata*	White-winged Duck
၄၃	ကရကတ် / ကလကတ်	*Nettapus coromandelianus*	Cotton Pygmy-goose
၄၄	မန်ဒရင်းဘဲ	*Aix galericulata*	Mandarin Duck
၄၅	ဘဲမည်း	*Anas strepera*	Gadwall
၄၆	ဘဲတောင်ရှည်	*Anas falcate/ Mareca falcata*	Falcated Duck
၄၇	ဘဲအ	*Anas penelope*	Eurasian Wigeon
၄၈	ဘဲခေါင်းစိမ်း	*Anas platyrhynchos*	Mallard
၄၉	ရေဝမ်းဘဲ/ဝမ်းဘဲ	*Anas poecilorhyncha*	Indian Spot-billed Duck
၅၀	ရေဝမ်းဘဲ/ဝမ်းဘဲ	*Anas zonorhyncha*	Chinese Spot-billed Duck
၅၁	ဂေါ်ပြားနှုတ်သီးပုံဘဲ	*Anas clypeata*	Northern Shoveler
၅၂	ဘဲရစ်	*Anas albogularis*	Andaman Teal
၅၃	ဘဲမြီးသွယ်	*Anas acuta*	Northern Pintail
၅၄	ဘဲပြာကလေး	*Anas querquedula*	Garganey
၅၅	ဘဲကျား/ဘဲတောင်ကျား	*Anas formosa*	Baikal Teal
၅၆	ဘဲကျားလေး	*Anas crecca*	Eurasian Teal
၅၇	ပို့ချပ်ခေါင်းနီ	*Netta rufina*	Red-crested Pochard
၅၈	ပို့ချပ်ဘဲ	*Aythya ferina*	Common Pochard
၅၉	ပို့ချပ်ခေါင်းစိမ်း	*Aythya baeri*	Baer's Pochard
၆၀	ဘဲနီစပ်	*Aythya nyroca*	Ferruginous Pochard
၆၁	ဘဲဖြူနက်	*Aythya fuligula*	Tufted Duck
၆၂	ဘဲခေါင်းစိမ်းလေး	*Bucephala clangula*	Common Goldeneye
၆၃	ဘဲဂေါ်ပြား	*Mergus merganser*	Common Merganser
၆၄	ဖိုးခေါင်ခေါင်းနီ	*Megalaima rafflesii*	Red-crowned Barbet
၆၅	ဖိုးခေါင်လည်နီ	*Megalaima mystacophanos*	Red-throated Barbet
၆၆	သစ်တောက် လည်လိမ်	*Jynx torquilla*	Eurasian Wryneck
၆၇	သစ်ကပ်ကောင်	*Picumnus innominatus*	Speckled Piculet
၆၈	သစ်တောက်နီလေး	*Sasia abnormis*	Rufous Piculet
၆၉	မျက်ခုံးဖြူ သစ်တောက်နီလေး	*Sasia ochracea*	White-browed Piculet

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၇၀	သစ်တောက်ဗိုက်နီ	*Hypopicus hyperythrus/ Dendrocopos hyperythrus*	Rufous–bellied Woodpecker
၇၁	သစ်တောက်လေး	*Dendrocopos canicapillus*	Grey–capped Pygmy Woodpecker
၇၂	သစ်တောက်ငှက်	*Dendrocopos macei*	Fulvous–breasted Woodpecker
၇၃	သစ်တောက်ငှက်	*Dendrocopos analis*	Spot–breasted Woodpecker
၇၄	သစ်တောက်ငှက်	*Dendrocopos atratus*	Stripe–breasted Woodpecker
၇၅	သစ်တောက်ခေါင်းဝါ	*Dendrocopos mahrattensis*	Yellow–crowned Woodpecker
၇၆	အတောင်ကွက် သစ်တောက်ဗိုက်နီ	*Dendrocopos cathpharius/ Dryobates pernyii*	Crimson–breasted Woodpecker
၇၇	အတောင်ကွက် သစ်တောက်	*Dendrocopos darjellensis*	Darjeeling Woodpecker
၇၈	အတောင်ကွက် သစ်တောက်ဗိုက်ဝါ	*Dendrocopos major*	Great Spotted Woodpecker
၇၉	သစ်တောက်နီညို	*Micropternus brachyurus*	Rufous Woodpecker
၈၀	သစ်တောက်ဗိုက်ဖြူ	*Dryocopus javensis*	White–bellied Woodpecker
၈၁	သစ်တောက် ဂုတ်ဝါကြီး	*Chrysophlegma flavinucha*	Greater Yellownape
၈၂	သစ်တောက်ဂုတ်ဝါလေး	*Picus chlorolophus*	Lesser Yellownape
၈၃	လည်နီသစ်တောက်နီစိမ်း	*Chrysophlegma miniaceus/ Chrysophlegma miniaceum*	Banded Woodpecker
၈၄	လည်မည်းသစ်တောက်နီစိမ်း	*Chrysophlegma mentalis*	Checker–throated Woodpecker
၈၅	သစ်တောက်နီစိမ်း	*Picus puniceus*	Crimson–winged Woodpecker
၈၆	မျက်နှာမီးခိုးရောင် သစ်တောက်စိမ်း	*Picus canus*	Grey–headed Woodpecker
၈၇	သစ်တောက်စိမ်းခေါင်းမည်း	*Picus erythropygius*	Black–headed Woodpecker
၈၈	သစ်တောက်စိမ်း	*Picus viridanus*	Streak–breasted Woodpecker
၈၉	သစ်တောက်စိမ်း	*Picus vittatus*	Laced Woodpecker
၉၀	သစ်တောက်စိမ်းပါးဖြူ	*Picus xanthopygaeus*	Streak–throated Woodpecker
၉၁	လည်ဖြူသစ်တောက်စိမ်း	*Dinopium rafflesii*	Olive–backed Woodpecker
၉၂	သစ်တောက်ကျောနီကြီး	*Chrysocolaptes lucidus*	Greater Flameback
၉၃	ဟိမဝန္တာ သစ်တောက်ကျောနီ	*Dinopium shorii*	Himalayan Flameback

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၉၄	သစ်တောက်ကျောနီ	*Dinopium javanense*	Common Flameback
၉၅	သစ်တောက်ကျောမည်း	*Dinopium benghalense*	Black-rumped Flameback
၉၆	သစ်တောက်ဝါ	*Gecinulus grantia*	Pale-headed Woodpecker
၉၇	ဝါးသစ်တောက်	*Gecinulus viridis*	Bamboo Woodpecker
၉၈	သစ်တောက်ဗိုက်မွဲ	*Blythipicus rubiginosus*	Maroon Woodpecker
၉၉	သစ်တောက်နီ	*Blythipicus pyrrhotis*	Bay Woodpecker
၁၀၀	သစ်တောက်ဖြူမည်း	*Meiglyptes tristis/ Meiglyptes grammithorax*	Buff-rumped Woodpecker
၁၀၁	ဂုတ်ဖြူသစ်တောက်ဖြူမည်း	*Meiglyptes jugularis*	Black-and-buff Woodpecker
၁၀၂	သစ်တောက်ကျားလေး	*Meiglyptes tukki*	Buff-necked Woodpecker
၁၀၃	သစ်တောက်ဖြူမည်းလေး	*Hemicircus concretus*	Grey-and-buff Woodpecker
၁၀၄	ဗိုက်မီးခိုးသစ်တောက်ဖြူမည်း	*Hemicircus canente*	Heart-spotted Woodpecker
၁၀၅	သစ်တောက်ကြီး	*Mulleripicus pulverulentus*	Great Slaty Woodpecker
၁၀၆	လည်ဖြူအောက်ချင်းညို	*Ptilolaemus austeni*	Northern Brown Hornbill
၁၀၇	အောက်ချင်းညို	*Ptilolaemus tickelli*	Southern Brown Hornbill
၁၀၈	အောက်ချင်းမျက်ကွင်းဖြူ	*Anorrhinus galeritus*	Bushy-crested Hornbill
၁၀၉	အောက်ချင်း	*Anthracoceros albirostris*	Oriental Pied Hornbill
၁၁၀	အောင်လောင်	*Buceros bicornis*	Great Hornbill
၁၁၁	အောက်ချင်းမြီးရှည်	*Rhinoplax vigil*	Helmeted Hornbill
၁၁၂	အောက်ချင်းခေါင်းဖြူ	*Berenicornis comatus*	White-crowned Hornbill
၁၁၃	အောက်ချင်းလည်းပင်းနီ	*Aceros nipalensis*	Rufous-necked Hornbill
၁၁၄	ဂေါရင်	*Aceros subruficollis*	Plain-pouched Hornbill
၁၁၅	အောက်ချင်းလည်ဝါ	*Aceros undulatus*	Wreathed Hornbill
၁၁၆	ထပ်တယူ	*Harpactes duvaucelii*	Scarlet-rumped Trogon
၁၁၇	ထပ်တယူခေါင်းမွဲ	*Harpactes oreskios*	Orange-breasted Trogon
၁၁၈	ထပ်တယူခေါင်းနီ	*Harpactes erythrocephalus*	Red-headed Trogon
၁၁၉	ထပ်တယူခေါင်းဝါ	*Harpactes wardi*	Ward's Trogon
၁၂၀	ခေါင်းစိမ်းပိန်ညှင်း	*Actenoides concretus*	Rufous-collared Kingfisher
၁၂၁	ပိန်ညှင်းပြာနီ	*Lacedo pulchella*	Banded Kingfisher
၁၂၂	ဆင်ပိန်ညှင်း	*Pelargopsis capensis*	Stork-billed Kingfisher
၁၂၃	ပိန်ညှင်းဝါ	*Pelargopsis amauroptera*	Brown-winged Kingfisher
၁၂၄	ပိန်ညှင်းညို	*Halcyon coromanda*	Ruddy Kingfisher
၁၂၅	ပိန်ညှင်းရင်ဖြူ	*Halcyon smyrnensis*	White-throated Kingfisher
၁၂၆	ပိန်ညှင်းခေါင်းမည်း	*Halcyon pileata*	Black-capped Kingfisher
၁၂၇	ပိန်ညှင်းဂုတ်ဖြူ	*Todiramphus chloris*	Collared Kingfisher

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၂၈	ပိန်ညှင်းလေး	*Ceyx erithaca*	Black-backed Kingfisher
၁၂၉	အညိုရောင်ပိန်ညှင်းလေး	*Ceyx rufidorsa*	Rufous-backed Kingfisher
၁၃၀	ပိန်ညှင်းရင်ပြာ	*Alcedo euryzona*	Blue-banded Kingfisher
၁၃၁	ပိန်ညှင်း	*Alcedo meninting*	Blue-eared Kingfisher
၁၃၂	ပိန်ညှင်း	*Alcedo atthis*	Common Kingfisher
၁၃၃	ပိန်ညှင်း	*Alcedo hercules*	Blyth's Kingfisher
၁၃၄	ပိန်ညှင်းမောက်ပါ	*Ceryle lugubris / Megaceryle lugubris*	Crested Kingfisher
၁၃၅	ပိန်ညှင်းကျား	*Ceryle rudis*	Pied Kingfisher
၁၃၆	ဗိုက်နီဝါဖလေး	*Rhopodytes sumatranus*	Red-breasted Malkoha
၁၃၇	ဝါဖလေးနှုတ်သီးမည်း	*Rhopodytes diardi/ Phaenicophaeus diardi*	Black-bellied Malkoha
၁၃၈	ကျေးသန္တာ/ဂျွမ်းထိုးငှက်	*Loriculus vernalis*	Vernal Hanging-parrot
၁၃၉	ကျေးသန္တာထိပ်ကွက်	*Loriculus galgulus*	Blue-crowned Hanging-parrot
၁၄၀	ကျေးသန္တာခေါင်းပြာ	*Psittinus cyanurus*	Blue-rumped Parrot
၁၄၁	ကြက်တော/ကျေးဖောင်းကား	*Psittacula eupatria*	Alexandrine Parakeet
၁၄၂	ကျေးကျွတ်	*Psittacula krameri*	Rose-ringed Parakeet
၁၄၃	ကျေးကုလား	*Psittacula finschii*	Grey-headed Parakeet
၁၄၄	ကျေးတမာ	*Psittacula roseata*	Blossom-headed Parakeet
၁၄၅	ကုလားမကြက်တူရွေး/ကျေးကုလ ားမ	*Psittacula alexandri*	Red-breasted Parakeet
၁၄၆	ကြက်တူရွေးမြီးရှည်	*Psittacula longicauda*	Long-tailed Parakeet
၁၄၇	ဇီဝစိုး	*Collocalia fuciphaga/ Aerodramus fuciphagus*	Edible-nest Swiftlet
၁၄၈	ဇီဝစိုး	*Collocalia maxima*	Black-nest Swiftlet
၁၄၉	ကိုင်းဇီးကွက်	*Tyto longimembris*	Eastern Grass-owl
၁၅၀	မိန်ကောင်/လင်ကောင်ပိုး/ ငှက်ဆိုး	*Tyto alba*	Common Barn-owl
၁၅၁	မျက်နှာဝါဇီးကွက်	*Phodilus badius*	Oriental Bay Owl
၁၅၂	ဇီးကွက်ချိုထောင်	*Otus sagittatus*	White-fronted Scops-owl
၁၅၃	မြီးဝန်ညို	*Otus spilocephalus*	Mountain Scops-owl
၁၅၄	မြီးဝန်	*Otus sunia*	Oriental Scops-owl
၁၅၅	တောလုံငှက်	*Otus lettia*	Collared Scops-owl
၁၅၆	မျက်လုံးနီကုပ်ကလူ	*Bubo bengalensis*	Indian Eagle-owl
၁၅၇	မျက်လုံးမည်းကုပ်ကလူ	*Bubo nipalensis*	Spot-bellied Eagle-owl
၁၅၈	ကုပ်ကလူလေး	*Bubo sumatranus*	Barred Eagle-owl
၁၅၉	ကပ်ကလူ/ကုပ်ကလူ/ ကုပ်သလုပ်	*Bubo coromandus*	Dusky Eagle-owl
၁၆၀	ဒီးဒုတ်	*Ketupa zeylonensis*	Brown Fish-owl

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၆၁	ဒီးဒုတ်ညို	*Ketupa flavipes*	Tawny Fish-owl
၁၆၂	ဒီးဒုတ်လေး	*Ketupa ketupu*	Buffy Fish-owl
၁၆၃	ဗိုက်ဖြူကုတ်ကလူ	*Strix seloputo*	Spotted Wood-owl
၁၆၄	ကုတ်ကလူမျက်နှာဖြူ	*Strix ocellata*	Mottled Wood-owl
၁၆၅	ကပ်ကလူ/ကုပ်သလုပ်	*Strix leptogrammica*	Brown Wood-owl
၁၆၆	ကုတ်ကလူညို	*Strix nivicola*	Himalayan Wood Owl
၁၆၇	ဇီးကွက်လေး	*Glaucidium brodiei*	Collared Owlet
၁၆၈	ဇီးကွက်ဗိုက်ကွက်	*Glaucidium cuculoides*	Asian Barred Owlet
၁၆၉	တောဇီးကွက်	*Glaucidium radiatum*	Jungle Owlet
၁၇၀	ဇီးကွက်	*Athene brama*	Spotted Owlet
၁၇၁	ခင်ပုတ်ငှက်/မြီးဝန်	*Ninox scutulata*	Brown Boobook
၁၇၂	ဇီးကွက်နားတို	*Asio flammeus*	Short-eared Owl
၁၇၃	မြန်မာချိုးလင်းပြာ	*Streptopelia xanthocycla*	Burmese Collard Dove
၁၇၄	နီကိုဘာခို	*Caloenas nicobarica*	Nicobar Pigeon
၁၇၅	နှင်းခို	*Columba rupestris*	Snow Pigeon
၁၇၆	ငှူပြောက်	*Columba hodgsonii*	Speckled Woodpigeon
၁၇၇	ငှူစိမ်း	*Columba pulchricollis*	Ashy Woodpigeon
၁၇၈	အညိုရောင်ငှူ	*Columba punicea*	Pale-capped Pigeon
၁၇၉	နီညိုရောင်ငှူ	*Treron fulvicollis*	Cinnamon-headed Green-pigeon
၁၈၀	မာလာယုပန်းရောင်ငှူ	*Treron vernans*	Pink-necked Green-pigeon
၁၈၁	ငှူရင်ဝါ	*Treron bicincta*	Orange-breasted Green-pigeon
၁၈၂	ကိုကိုးငှူ	*Treron chloropterus*	Andaman Green-pigeon
၁၈၃	ခေါင်းမီးခိုးရောင်ငှူ	*Treron phayrei*	Ashy-headed Green-pigeon
၁၈၄	ငှူနှုတ်သီးထူ	*Treron curvirostra*	Thick-billed Green-pigeon
၁၈၅	ငှူကြီး	*Treron capellei*	Large Green-pigeon
၁၈၆	ဘုမ္မတီး	*Treron phoenicopterus*	Yellow-footed Green-pigeon
၁၈၇	ငှူမြီးချွန်	*Treron apicauda*	Pin-tailed Green-pigeon
၁၈၈	ငှူမြီးရှည်	*Treron sphenura*	Wedge-tailed Green-pigeon
၁၈၉	ငှက်ငနွား/ ငုံးတီ	*Ducula aenea*	Green Imperial-pigeon
၁၉၀	ကုတ်ကလူး	*Ducula badia*	Mountain Imperial-pigeon
၁၉၁	ငှူဖြူနက်	*Ducula bicolor*	Pied Imperial-pigeon
၁၉၂	ရေဗလုံ	*Heliopais personata*	Mask Finfoot
၁၉၃	ကြိုးကြာခေါင်းနီ	*Grus antigone*	Sarus Crane

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၉၄	ကြိုးကြာခေါင်းမည်း	*Grus grus*	Common Crane
၁၉၅	ရေငုံးခြေနီ	*Rallina fasciata*	Red-legged Crake
၁၉၆	ရေငုံးခြေမီးခိုး	*Rallina eurizonoides*	Slaty-legged Crake
၁၉၇	ရေငုံးရင်မီးခိုး	*Gallirallus striatus*	Slaty-breasted Rail
၁၉၈	ရေငုံးရင်ညို	*Rallus indicus*	Eastern Water Rail
၁၉၉	ရေငုံး	*Poizana akoon/ Zapornia akool*	Brown Crake
၂၀၀	ရေငုံးမြီးမည်း	*Porzana bicolor/ Zapornia bicolor*	Black-tailed Crake
၂၀၁	ရေငုံးကျောနီ	*Pozama pusilla / Zapornia pusilla*	Baillon's Crake
၂၀၂	ရေငုံးပြောက်	*Pozama pozama/ Pozana pozama*	Spotted Crake
၂၀၃	ရေငုံးရင်နီ	*Porzana fusca/ Zapornia fusca*	Ruddy-breasted Crake
၂၀၄	မျက်ခုံးဖြူရေငုံး	*Porzana cinerea/ Amaurornis cinerea*	White-browed Crake
၂၀၅	ရေကြက်မ / ရေကြက်ရင်ဖြူ	*Amaurornis phoenicurus*	White-breasted Waterhen
၂၀၆	ရေကြက်ဒုံ	*Fulica atra*	Common Coot
၂၀၇	ရေကြက်	*Gallinual chloropus*	Common Moorhen
၂၀၈	မယ်ညို	*Porphyrio poliocephalus*	Grey-headed Swamphen
၂၀၉	မိန်ဇိမ်	*Esacus recurvirostris*	Great Thick-knee
၂၁၀	ခေါင်းမည်းမိန်ဇိမ်	*Esacus neglectus*	Beach Thick-knee
၂၁၁	မိန်ဇိမ်လေး	*Esacus indicus/ Burhinus indicus*	Indian Thick-knee
၂၁၂	တလိုင်းကောင်	*Pluvialis fulva*	Pacific Golden Plover
၂၁၃	တလိုင်းကောင်မွဲ	*Pluvialis squatarola*	Grey Plover
၂၁၄	ဒေါင်းလန်းခြေထောက်	*Himantopus himantopus*	Black-winged Stilt
၂၁၅	ငှက်နှုတ်သီးလန်	*Recurvirostra avosetta*	Pied Avocet
၂၁၆	နှုတ်သီးကောက်	*Ibidorhyncha struthersii*	Ibisbill
၂၁၇	အမောက်ပါတစ်တီတူး	*Vanellus vanellus*	Northern Lapwing
၂၁၈	စစ်တလိုင်း / ချောင်းတလိုင်း	*Vanellus duvaucelii*	River Lapwing
၂၁၉	တစ်တီတူးခေါင်းမွဲ	*Vanellus cinereus*	Grey-headed Lapwing
၂၂၀	တစ်တီတူး	*Vanellus indicus*	Red-wattled Lapwing
၂၂၁	တလိုင်းနှုတ်သီးရှည်	*Charadrius placidus*	Long-billed Plover
၂၂၂	တလိုင်းလေး	*Charadrius dubius*	Little Ringed Plover
၂၂၃	ဒီလုံး	*Charadrius alexandrinus*	Kentish Plover
၂၂၄	သဲတလိုင်းလေး	*Charadrius mongolus*	Lesser Sand-plover
၂၂၅	ဒီလုံး/ သဲတလိုင်းကြီး	*Charadrius leschenaultii*	Greater Sand-plover
၂၂၆	နှုတ်သီးရှည်မြီးမည်း	*Limosa limosa*	Black-tailed Godwit
၂၂၇	နှုတ်သီးရှည်ညို	*Limosa lapponica*	Bar-tailed Godwit
၂၂၈	နှုတ်သီးရှည်ခေါင်းမည်း	*Limnodromus scolopaceus*	Long-billed Dowitcher

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၂၉	ပျံဖြူနားမည်း	*Limnodromus semipalmatus*	Asian Dowitcher
၂၃၀	ခရုစုတ်/ကုလားကောက်/ မိန်းမလက်သဲ	*Numenius phaeopus*	Whimbrel
၂၃၁	ကုလားကောက်/ နှုတ်သီးကောက်ကြီး	*Numenius arquata*	Eurasian Curlew
၂၃၂	ရေညှော်င့်ကောင်/ရေညှော်င့် နှုတ်သီးကော့	*Xenus cinereus*	Terek Sandpiper
၂၃၃	ရေညှော်င့်ကောင်	*Actitis hypoleucos*	Common Sandpiper
၂၃၄	ရေညှော်င့်စိမ်း	*Tringa ochropus*	Green Sandpiper
၂၃၅	ခြေနီပြောက်	*Tringa erythropus*	Spotted Redshank
၂၃၆	ခြေစိမ်းပြောက်	*Tringa guttifer*	Spotted Greenshank
၂၃၇	ခြေစိမ်း	*Tringa nebularia*	Common Greenshank
၂၃၈	ရွှံ့ရေညှော်င့်	*Tringa stagnatilis*	Marsh Sandpiper
၂၃၉	ရေညှော်င့်ကြီး	*Tringa glareola*	Wood Sandpiper
၂၄၀	ခြေနီ	*Tringa totanus*	Common Redshank
၂၄၁	နေ့	*Calidris tenuirostris*	Great Knot
၂၄၂	နေ့နီ	*Calidris canutas*	Red Knot
၂၄၃	ဒီလုံးဖြူ	*Calidris alba*	Sanderling
၂၄၄	ရေညှော်င့်နှုတ်ဝိုင်းငှက်	*Calidris pygmeus/ Calidris pygmaea*	Spoon-billed Sandpiper
၂၄၅	ဒီလုံး	*Calidris minuta*	Little Stint
၂၄၆	ဒီလုံးလည်နီ	*Calidris ruficollis*	Red-necked Stint
၂၄၇	ဒီလုံးရင်ညို	*Calidris temminckii*	Temminck's Stint
၂၄၈	ဒီလုံးခြေချောင်းရှည်	*Calidris subminuta*	Long-toed Stint
၂၄၉	ရေညှော်င့်နှုတ်သီးကောက်	*Calidris ferruginea*	Curlew Sandpiper
၂၅၀	ရေညှော်င့်နှုတ်သီးတုတ်	*Limicola falcinellus*	Broad-billed Sandpiper
၂၅၁	တလိုင်းကောင်နှုတ်သီးရှည်	*Philomarchus pugnax/ Calidris pugnax*	Ruff
၂၅၂	ရေညှော်င့်ရင်မည်း	*Arenaria interpres*	Ruddy Turnstone
၂၅၃	ကုန်းစင်ရော်/သောင်တင်း လည်ရစ်	*Glareola maldivarum*	Oriental Pratincole
၂၅၄	သောင်တင်း/ သီဖ	*Glareola lactea*	Small Pratincole
၂၅၅	ရောင်စုံစနိုက်	*Rostratula benghalensis*	Greater Painted-snipe
၂၅၆	စနိုက်လေး	*Lymnocryptes minimus*	Jack Snipe
၂၅၇	စနိုက်ရင်ညို	*Gallinago solitaria*	Solitary Snipe
၂၅၈	စနိုက်မြီးသွယ်	*Gallinago stenura*	Pintail Snipe
၂၅၉	ဆွင်းဟိုးစနိုက်	*Gallinago megala*	Swinhoe's Snipe
၂၆၀	စနိုက်ကြီး	*Gallinago media*	Great Snipe
၂၆၁	စနိုက်	*Gallinago gallinago*	Common Snipe

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၆၂	တောစနိုက်	*Gallinago nemoricola*	Wood Snipe
၂၆၃	စနိုက်ထိပ်ပြောင်	*Scolopax rusticola*	Eurasian Woodcock
၂၆၄	ကြာဖက်နင်း / ကြင်ဥကောင်	*Hydrophasianus chirurgus*	Pheasant-tailed Jacana
၂၆၅	ကြာဖက်နင်း/ဘီ	*Metopidius indicus*	Bronze-winged Jacana
၂၆၆	နှုတ်တိုရှည်ငှက်	*Rynchops albicollis*	Indian Skimmer
၂၆၇	မြစ်တွေးငယ်/လေး	*Sternula albifrons*	Little Tern
၂၆၈	နှုတ်သီးကြီးမြစ်တွေး	*Gelochelidon nilotica*	Gull-billed Tern
၂၆၉	မြစ်တွေးနှုတ်နီ	*Hydroprogne caspia*	Caspian Tern
၂၇၀	တောင်ပံဖြူမြစ်တွေး	*Chlidonias leucopterus*	White-winged Tern
၂၇၁	ဝှစ်စကား မြစ်တွေး	*Chlidonias hybridus*	Whiskered Tern
၂၇၂	မြစ်တွေး	*Sterna aurantia*	River Tern
၂၇၃	မြစ်တွေးနှုတ်သီးသွယ်မြီးရှည်	*Sterna dougallii*	Roseate Tern
၂၇၄	မြစ်တွေးနှုတ်သီးသွယ် ဂုတ်မည်း	*Sterna sumatrana*	Black-naped tern
၂၇၅	မြစ်တွေးနှုတ်သီးသွယ်	*Sterna hirundo*	Common Tern
၂၇၆	မြစ်တွေးဗိုက်မည်း	*Sterna acuticauda*	Black-bellied Tern
၂၇၇	ရောင်ပေစူးမြစ်တွေးလေး	*Thalasseus bengalensis*	Lesser Crested Tern
၂၇၈	ရောင်ပေစူးမြစ်တွေးကြီး	*Thalasseus bergii*	Great Creasted Tern
၂၇၉	စင်ရော်ကြီး	*Larus heuglini*	Heuglin's Gull
၂၈၀	ပင်လယ် စင်ရော်	*Larus ichthyaetus*	Pallas's Gull
၂၈၁	စင်ရော်ခေါင်းညို	*Chricocephalus brunnicephalus/ Larus brunnicephalus*	Brown-headed Gull
၂၈၂	စင်ရော်ခေါင်းမည်း	*Chricocephalus ridibundus/ Larus ridibundus*	Black-headed Gull
၂၈၃	သိမ်းစာခေါင်းနီ	*Polihierax insignis*	White-rumped Pygmy-falcon
၂၈၄	သိမ်းစာ	*Microhierax caerulescens*	Collared Falconet
၂၈၅	သိမ်းစာဖင်နီ	*Microhierax fringillarius*	Black-thighed Falconet
၂၈၆	ချိုးသိမ်းကျောနီ	*Falco naumanni*	Lesser Kestrel
၂၈၇	ချိုးသိမ်းကျောပြောက်	*Falco tinnunculus*	Common Kestrel
၂၈၈	ဖယ်ကွန်ဗိုက်မွဲ	*Falco amurensis*	Amur Falcon
၂၈၉	ဖယ်ကွန်ဗိုက်နီ	*Falco subbuteo*	Eurasian Hobby
၂၉၀	ဖယ်ကွန်စင်း	*Falco severus*	Oriental Hobby
၂၉၁	မျက်ရည်ငှက်	*Falco jugger*	Laggar Falcon
၂၉၂	ဖယ်ကွန်ဗိုက်ဖြူ	*Falco peregrinus*	Peregrine Falcon
၂၉၃	ဝန်လက်	*Pandion haliaetus*	Osprey
၂၉၄	သိမ်းအမောက်လန်	*Aviceda jerdoni*	Jerdon's Baza
၂၉၅	သိမ်းမည်း	*Aviceda leuphotes*	Black Baza
၂၉၆	စွန်လည်ဖြူ	*Pernis ptilorhynchus*	Oriental Honey-buzzard

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၉၇	ဖယ်ကွန်မည်း	*Macheiramphus alcinus*	Bat Hawk
၂၉၈	စွန်ပခုံးဖြူ	*Elanus caeruleus*	Black-shouldered Kite
၂၉၉	စွန်/ဥပုသ်စောင့်သောငှက်	*Milvus migrans*	Black Kite
၃၀၀	စွန်	*Milvus lineatus*	Black-eared Kite
၃၀၁	စွန်ခေါင်းဖြူ	*Haliastur indus*	Brahminy Kite
၃၀၂	ဝံပို	*Haliaeetus leucogaster*	White-bellied Sea Eagle
၃၀၃	ဝံပို	*Haliaeetus leucoryphus*	Pallas's Fish-eagle
၃၀၄	ဝံပိုမြီးဖြူ	*Haliaeetus albicilla*	White-tailed Eagle
၃၀၅	ခေါင်းမီးခိုးရောင်ဝံပို	*Icthyophaga humilis*	Lesser Fish-eagle
၃၀၆	မြီးမည်းဝံပို	*Icthyophaga humilis*	Grey-headed Fish-eagle
၃၀၇	လင်းတကျောဖြူ	*Gyps bengalensis*	White-rumped Vulture
၃၀၈	လင်းတနှုတ်သီးရှည်	*Gyps tenuirostris*	Slender-billed Vulture
၃၀၉	ဟိမဝန္တာလင်းတ	*Gyps himalayensis*	Himalayan Griffon
၃၁၀	လင်းတမည်း	*Aegypius monachus*	Cinereous Vulture
၃၁၁	လင်းတခေါင်းနီ	*Aegypius calvus/ Sarcogyps calvus*	Red-headed Vulture
၃၁၂	အောက်ပိုင်းဖြူလင်းယုန်	*Circaetus gallicus*	Short-toed Snake-eagle
၃၁၃	လင်းယုန်	*Spilornis cheela*	Crested Serpent-eagle
၃၁၄	ဒေါင်းစွန်ညို	*Circus aeruginosus*	Western Marsh-harrier
၃၁၅	မီးခိုးရောင်ဒေါင်းစွန်	*Circus spilonotus*	Eastern Marsh-harrier
၃၁၆	ဒေါင်းစွန်ဖြူ	*Circus cyaneus*	Hen Harrier
၃၁၇	ဒေါင်းစွန်	*Circus macrourus*	Pallid Harrier
၃၁၈	သိမ်းကျား	*Circus melanoleucos*	Pied Harrier
၃၁၉	အမောက်ပါချိုးသိမ်း	*Accipiter trivirgatus*	Crested Goshawk
၃၂၀	ချိုးသိမ်း	*Accipiter badius*	Shikra
၃၂၁	ချိုးသိမ်းဗိုက်နီ	*Accipiter virgatus*	Besra
၃၂၂	သိမ်း	*Accipiter nisus*	Eurasian Sparrowhawk
၃၂၃	မျက်ခုံးဖြူသိမ်း	*Accipiter gentilis*	Northern Goshawk
၃၂၄	စွန်မျက်လုံးကွင်းဖြူ	*Butastur teesa*	White-eyed Buzzard
၃၂၅	စွန်တောင်ညို	*Butastur liventer*	Rufous-winged Buzzard
၃၂၆	စွန်ခေါင်းမွဲ	*Butastur indicus*	Grey-faced Buzzard
၃၂၇	သိမ်းညို	*Buteo burmanicus/ Buteo refectus*	Himalayan Buzzard
၃၂၈	လင်းယုန်ပြောက်	*Aquila hastata*	Indian Spotted Eagle
၃၂၉	လင်းယုန်ကြီး	*Aquila clanga*	Greater Spotted Eagle
၃၃၀	လင်းယုန်ညို	*Aquila rapax*	Tawny Eagle
၃၃၁	ဝံလူ	*Aquila nipalensis*	Steppe Eagle
၃၃၂	လင်းယုန်ဗိုက်ဖြူ	*Aquila fasciatus*	Bonelli's Eagle

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၃၃၃	လင်းယုန်ကျောကွက်	*Aquila pennatus/ Hieraaetus pennatus*	Booted Eagle
၃၃၄	လင်းယုန်မည်း	*Ictinaetus malayensis*	Black Eagle
၃၃၅	လင်းယုန်ဗိုက်နီ	*Lophotriorchis kienerii*	Rufous-bellied Eagle
၃၃၆	အမောက်ပါသိမ်း	*Nisaetus alboniger*	Blyth's Hawk-eagle
၃၃၇	တောင်ပေါ်သိမ်း	*Nisaetus nipalensis*	Mountain Hawk-eagle
၃၃၈	အမောက်ယောင်သိမ်း	*Nisaetus cirrhatus*	Changeable Hawk-eagle
၃၃၉	အမောက်ပါသိမ်းလေး	*Nisaetus nanus*	Wallace's Hawk-eagle
၃၄၀	ဥပန်း	*Anhinga melanogaster*	Oriental Darter
၃၄၁	ဟောစ်ဝမ်းဖြူ	*Ardea insignis*	White-bellied Heron
၃၄၂	ငှက်ကျား	*Mycteria leucocephala*	Painted Stork
၃၄၃	ခရုစုတ် / ခရုတုတ်	*Anastomus oscitans*	Asian Openbill
၃၄၄	ငှက်ကျားအနက်	*Ciconia nigra*	Black Stork
၃၄၅	ချည်ခင်စွပ်	*Ciconia episcopus*	Woolly-necked Stork
၃၄၆	ချည်ခင်စွပ်နှုတ်နီ	*Ciconia stormi*	Storm's Stork
၃၄၇	ငှက်ကုလား/တုံးကုလား	*Ephippiorhynchus asiaticus*	Black-necked Stork
၃၄၈	ငှက်ကြီးဒုံးစပ်	*Leptoptilos dubius*	Greater Adjutant
၃၄၉	ဒုံးမြီးကွက်	*Leptoptilos javanicus*	Lesser Adjutant
၃၅၀	ငှက်ကြီးဝန်ပို	*Pelecanus philippensis*	Spot-billed Pelican
၃၅၁	နှုတ်သီးပြားငှက်	*Platalea leucorodia*	Eurasian Spoonbill
၃၅၂	ခရုစုပ်အဖြူ	*Threskiornis melanocephalus*	Black-headed Ibis
၃၅၃	ပခုံးဖြူ ခရုစုပ်	*Pseudibis davisoni*	White-shouldered Ibis, Black Ibis
၃၅၄	ဂုတ်နီခရုစုပ်	*Pseudibis papillosa*	Red-naped Ibis
၃၅၅	ခရုစုပ်အနက်	*Plegadis falcinellus*	Glossy Ibis
၃၅၆	တောင်ငုံးရင်မည်း/ တီတူးရင်မည်း	*Pitta gurneyi*	Gurney's Pitta
၃၅၇	တောင်ငုံး/မြေငုံး	*Pitta sordida*	Hooded Pitta
၃၅၈	မိုးခေါ်ငှက်	*Pitta moluccensis*	Blue-winged Pitta
၃၅၉	ရှို့ငုံး	*Pitta megarhyncha*	Mangrove Pitta
၃၆၀	တီတူးကြီး	*Pitta caerulea*	Giant Pitta
၃၆၁	တီတူးပြာ	*Pitta cyanea*	Blue Pitta
၃၆၂	တီတူးခေါင်းနီ	*Pitta oatesi*	Rusty-naped Pitta
၃၆၃	တောင်ငုံးစိမ်း	*Pitta nipalensis*	Blue-naped Pitta
၃၆၄	တီတူးခေါင်းနီ	*Pitta granatina*	Garnet Pitta
၃၆၅	တောင်ငုံးညို	*Anthocincla phayrei/ Hydrornis phayrei*	Eared Pitta
၃၆၆	ငှက်စိမ်းအတောင်မည်း	*Calyptomena viridis*	Green Broadbill
၃၆၇	ငှက်စိမ်းလေး	*Chloropsis cyanopogon*	Lesser Green Leafbird
၃၆၈	နဖားကြူး / အမြီးဝိုင်း	*Crypsirina cucullata*	Hooded Treepie

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၃၆၉	အမောက်ပါဖွတ်ကုလား	*Platylophus galericulatus*	Crested Jay
၃၇၀	ငှက်ကျား	*Platysmurus leucopterus*	Black Magpie
၃၇၁	ငှက်ရွှေဝါဗိုက်ဖြူ	*Oriolus xanthonotus*	Dark-throated Oriole
၃၇၂	ငှက်မင်းသားဗိုက်ဖြူ	*Pericrocotus albiforns*	Jerdon's Minivet
၃၇၃	မီးခိုးရောင်ဥသြ	*Coracina polioptera*	Indochinese Cuckooshrike
၃၇၄	ငှက်တော်	*Dicrurus macrocercus*	Black Drongo
၃၇၅	ငှက်တော်နှုတ်သီးထူ	*Dicrurus annectans*	Crow-billed Drongo
၃၇၆	ငှက်တော်လေး	*Dicrurus aeneus*	Bronzed Drongo
၃၇၇	ငှက်တော်မြီးရှည်ငယ်	*Dicrurus remifer*	Lesser Racket-tailed Drongo
၃၇၈	ငှက်တော်မြီးရှည်ကြီး	*Dicrurus paradiseus*	Greater Racket-tailed Drongo
၃၇၉	ငှက်တော်မြီးကောက်	*Dicrurus hottentottus*	Hair-crested Drongo
၃၈၀	ကိုကိုးငှက်တော်	*Dicrurus andamanensis*	Andaman Drongo
၃၈၁	မျက်ကွင်းဝါရွှေပြည်စိုး	*Aegithina viridissima*	Green Iora
၃၈၂	မြေလူးငှက်	*Turdus feae*	Grey-sided Thrush
၃၈၃	ဖီလန်တိုမာငှက်	*Philentoma velata*	Maroon -breasted Philentoma
၃၈၄	ဂုတ်နီငှက်မြီးနှစ်ခွ	*Enicurus ruficapillus*	Chestnut-naped Forktail
၃၈၅	ဖြူမည်းငှက်ကျားလေး	*Saxicola jerdoni*	Jerdon's Bushchat
၃၈၆	စာခေါင်းကွက်	*Ploceus manyar*	Streaked Weaver
၃၈၇	စာဘူးတောင်း	*Ploceus philippinus*	Baya Weaver
၃၈၈	စာဘုန်းကြီး/စာဝါ	*Ploceus hypoxanthus*	Asian Golden Weaver
၃၈၉	စာဝါကျား	*Emberiza aureola*	Yellow-breasted Bunting
၃၉၀	မျက်ခုံးဖြူငှက်ပြာခြောက်	*Sitta victoriae*	White-browed Nuthatch
၃၉၁	ကျောပြာငှက်ပြာခြောက်	*Sitta frontalis*	Velvet-fronted Nuthatch
၃၉၂	ငှက်ပြာခြောက်ဖင်နီ	*Sitta nagaensis*	Chestnut-vented Nuthatch
၃၉၃	ငှက်ပြာခြောက်ဗိုက်နီ	*Sitta cinnamoventris*	Chestnut-bellied Nuthatch
၃၉၄	အမြီးဖြူငှက်ပြာခြောက်	*Sitta himalayensis*	White-tailed Nuthatch
၃၉၅	မြန်မာငှက်ပြာခြောက်	*Sitta neglecta*	Neglected Nuthatch
၃၉၆	ငှက်ပြာခြောက်ကြီး	*Sitta magna*	Giant Nuthatch
၃၉၇	ရောင်စုံငှက်ပြာခြောက်	*Sitta formosa*	Beautiful Nuthatch
၃၉၈	မြန်မာတစ်	*Aegithalos sharpei*	Burmese Tit
၃၉၉	ဘန်းကောဘီလုံး	*Mirafra assamica*	Bengal Bushlark
၄၀၀	မြန်မာဘီလုံး	*Mirafra microptera*	Burmese Bushlark
၄၀၁	ဗွတ်ကြီး	*Pycnonotus zeylanicus*	Staw-headed Bulbul
၄၀၂	ဗွတ်ခေါင်းဖြူ	*Cerasophila thompsoni*	White-headed Bulbul

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၄၀၃	စွေ့	*Turdoides gularis*	White-throated Babbler
၄၀၄	နှုတ်သီးကောက်စွေ့	*Turdoides longirostris*	Slender-billed Babbler
၄၀၅	စွေ့စင်းကျား	*Turdoides earlei*	Striated Babbler
၄၀၆	စွေ့ခေါင်းနီ	*Timalia pileata*	Chestnut-capped Babbler
၄၀၇	မျက်ခုံးဖြူစွေ့	*Stachyris oglei*	Snowy-throated Babbler
၄၀၈	ကိုင်းစွေ့	*Chrysomma altirostre*	Jerdon's Babbler
၄၀၉	မြေလျှောက်ငှက်အောက်ဖြူ	*Trichastoma rostratum*	White-chested Babbler
၄၁၀	ချင်းဝါးယောင်းငှက်	*Babax lanceolatus*	Chinese Babax
၄၁၁	မျက်ခုံးဖြူဝါးယောင်းငှက်	*Stactocichla virgata/ Trochalopteron virgatum*	Striped Laughingthrush
၄၁၂	ဝါးယောင်းပြောက်ခေါင်းနီ	*Trochalopteron chrysopterum*	Assam Laughingthrush
၄၁၃	ဝါးယောင်းပြောက်တောင်နီ	*Trochalopteron squamatum*	Blue-winged Laughingthrush
၄၁၄	မြန်မာယူဟီးနား	*Yuhina humilis*	Burmese Yuhina
၄၁၅	ငှက်နှုတ်သီးထူ	*Suthora ripponi*	Buff-breasted Parrotbill
၄၁၆	သစ်ကပ်ငှက်ညို	*Fulvetta ludlowi*	Ludlow's Fulvetta
၄၁၇	သစ်ကပ်ငှက်မျက်မည်း	*Schoeniparus dubius*	Rusty-capped Fulvetta
၄၁၈	နှုတ်သီးကောက်	*Xiphirhynchus superciliaris*	Sickle-billed Scimitar-babbler
၄၁၉	နှုတ်သီးကောက်ပါးနီ	*Pomatorhinus erythrogenys*	Rusty-cheeked Scimitar-babbler
၄၂၀	ခြုံတိုးငှက်	*Sphenocichla roberti*	Chevron-breasted Babbler
၄၂၁	ငှက်ညိုဗိုက်ဖြူ	*Spelaeornis oatesi*	Chin Hills Wren-babbler
၄၂၂	တောင်ကပ်ငှက်	*Gypsophila crispifrons*	Limestone Wren-babbler
၄၂၃	ငှက်ခြေတို	*Cutia nipalensis*	Himalayan Cutia
၄၂၄	ငွေနား	*Mesia argentauris*	Silver-eared Mesia
၄၂၅	ငွေနားနှုတ်နီ	*Leiothrix lutea/ Leiothrix argentauris*	Red-billed Leiothrix
၄၂၆	ငှက်စိမ်းလည်နီ	*Myzornis pyrrhoura*	Fire-tailed Myzornis
၄၂၇	ကိုင်းငှက်မြီးရှည်ငယ်	*Graminicola bengalensis*	Rufous-rumped Grass-babbler
၄၂၈	ကိုင်းငှက်မြီးရှည်ကြီး	*Megalurus palustris*	Striated Grassbird

(ဂ) ကုန်းနေ/ ရေနေနှင့် တွားသွားသတ္တဝါများ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ဂင်္ဂါမိကျောင်း	*Gavialis gangeticus*	Gharial or Garvial Crocodile
၂	မိကျောင်း	*Crocodylus porosus*	Estuarine Crocodile
၃	ပင်လယ်လိပ်ကြီး/လိပ်ခွေး	*Caretta caretta*	Loggerhead Turtle
၄	လိပ်လျှောင်း	*Lepidochelys olivacea*	Olive Ridley Turtle
၅	ပြင်သာလိပ်	*Chelonia mydas*	Green Turtle
၆	လိပ်စွန်/ဘီးလိပ်/ လိပ်ထပ်	*Eretmochelys imbricata*	Hawksbill Turtle
၇	စောင်းလျားလိပ်/ ပင်လယ်လိပ်ပျော့ကြီး	*Demochelys coriacea*	Leatherback Turtle
၈	လိပ်ကြက်တူရွေး	*Platysternon megacephalum*	Big-headed Turtle
၉	ကြယ်လိပ်၊ မြလိပ်၊ ဆီချိုလိပ်	*Geochelone platynota*	Myanmar Star Tortoise
၁၀	ဘီးဝန်းလိပ်၊ လိပ်ပုတီး၊ ကမ္ဘာလိပ်	*Amyda cartilaginea*	Asiatic Softshell Turtle
၁၁	ရေငံလိပ်၊ သောင်လိပ်၊ လိပ်ကတုံး	*Batagur affinis*	Southern Mangrove Terrapin
၁၂	ရေငံလိပ်၊ သောင်လိပ်	*Batagur baska*	Northern Mangrove Terrapin
၁၃	တိုက်လိပ်၊ လိပ်ချို၊ လိပ်ခုံး၊ ရေညှိလိပ်	*Batagur trivittata*	Myanmar Roofed Turtle
၁၄	လိပ်ရင်ကျိုး	*Cuora amboinensis lineata*	Myanmar Box Turtle
၁၅	ကံလိပ်၊ တောင်လိပ်သေး	*Cuora mouhotii*	Keeled Box Turtle
၁၆	ရခိုင်လိပ်၊ လိပ်ပျင်း၊ ဗိုက်ဝါလိပ်၊ ဘီးကြားလိပ်၊ ပြန့်လိပ်	*Heosemys depressa*	Rakhine Forest Turtle
၁၇	သင်ပေါင်းလိပ်၊ လိပ်ရင်ငန်း	*Heosemys grandis*	Giant Asian Pond Turtle
၁၈	နေကြာပန်းလိပ်၊ ရင်ငန်းလိပ်	*Heosemys spinosa*	Spiny Turtle
၁၉	ဆောက်လိပ်	*Morenia ocellata*	Myanmar Eyed Turtle
၂၀	လိပ်မည်းကြီး	*Siebenrockiella crassicollis*	Black Marsh Turtle
၂၁	လိပ်ဝါ၊ ဆီချိုလိပ်၊ ဂင်လိပ်၊ လိပ်နှာခေါင်းနီ၊ တောင်လိပ်	*Indotestudo elongata*	Yellow Tortoise
၂၂	လိပ်ပုပ်၊ လိပ်ပတ္တာ၊ လိပ်ချေးပန်း	*Melanochelys trijuga edeniana*	Myanmar Black Turtle
၂၃	ပိန်းပေါင်းလိပ်၊ လိပ်မောင်း၊ ခြေခြောက်ချောင်းလိပ်	*Manouria emys*	Asian Brown Tortoise, Asian Giant Tortoise
၂၄	လိပ်တက်၊ တောင်လိပ်ကြီး	*Manouria impressa*	Impressed Tortoise
၂၅	စင်းကျားလိပ်၊ ခေါင်းသေးလိပ်၊ ရှမ်းကြီး လက်မောင်းလိပ်၊ လိပ်ဖရဲ	*Chitra vandijkii*	Myanmar Narrow-headed Softshell Turtle
၂၆	လေးကွက်လိပ်၊ ဝလေးလုံး လိပ်၊ ခေါင်းသေးလိပ်	*Nilssonia formosa*	Myanmar Peacock Softshell Turtle
၂၇	ရေပုတ်သင်	*Tylototriton verrucosus*	Salamander

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၈	ရှမ်းရေပုတ်သင်	*Tylototriton shanorum*	Shan Salamander
၂၉	စပါးကြီး	*Python reticulatus*	Reticulatus Python
၃၀	စပါးအုံး	*Python molurus*	Burmese Python
၃၁	လင်းဝါ/ လင်းဝါမျက်ပြူး	*Ptyas korros*	Indo Chinese Rat Snake
၃၂	လင်းနက်	*Ptyas mucosus*	Common Rat Snake
၃၃	မြွေဟောက်	*Naja kaouthia*	Monocled Cobra
၃၄	မန္တလေးမြွေဟောက်	*Naja mandalayensis*	Spitting Cobra
၃၅	တောကြီးမြွေဟောက်	*Ophiophagus hannah*	King Cobra
၃၆	မြွေပွေး	*Daboia siamensis*	Russell's Viper
၃၇	အိမ်မြှောင် မျိုးစိတ်	*Hemiphyllodactylus tonywhitteni*	Phapant Dwarf Gecko
၃၈	အိမ်မြှောင် မျိုးစိတ်	*Hemiphyllodactylus montawaensis*	Montawa Dwarf Gecko
၃၉	အိမ်မြှောင် မျိုးစိတ်	*Hemiphyllodactylus linnwayensis*	Linn-Way Dwarf Gecko
၄၀	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus bayinnyiensis*	Bayin Nyi Cave Bent-toed gecko
၄၁	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus chaunghanakwaensis*	Chaunghnakwa Hill Bent-toed Gecko
၄၁	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus naungkayaingensis*	Naung Ka Myaing Hill Bent-toed Gecko
၄၂	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus ywanganensis*	Ywangan Bent-toed Gecko
၄၃	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus linnoensis*	Linno Bent-toed Gecko
၄၄	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus pharbaungensis*	Pharbaung Cave Bent-toed Gecko
၄၅	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus dammathetensis*	Dammathet Cave Bent-toed Gecko
၄၆	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus linnwayensis*	Linn-Way Bent-toed Gecko
၄၇	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus pyinyaungensis*	Pyinyaung Bent-toed Gecko
၄၈	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus sandanensis*	Sadan Cave Bent-toed Gecko
၄၉	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus sanpelensis*	Sanpel Cave Bent-toed Gecko
၅၀	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus shwetaungorum*	Shwetaung Bent-toed Gecko
၅၁	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus sinyineensis*	Sin Yine Cave Bent-toed Gecko
၅၂	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus welpyanensis*	Wel Pyan Cave Bent-toed Gecko
၅၃	တောက်တဲ့မျိုးစိတ်	*Cyrtodactylus yathepyanensis*	Yathe Pyan Cave Bent-toed Gecko

(ဃ) အဏ္ဏဝါနှင့် ရေချိုမျိုးစိတ်များ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ငါးမန်းမီးကွက်	*Carcharhinus hemidon*	Pondicherry Shark
၂	ရေချိုငါးလိပ်ကျောက်	*Makararaja chindwinensis*	Sting Ray
၃	ငါးလိပ်စွန်	*Manta birostris*	Giant manta Ray
၄	ငါးလိပ်စွန်	*Mobula sp.*	Devil Ray
၅	မိကျောင်း သွားကြားထိုးတံ	*Microphis dunckeri*	Pipe Fish
၆	ငါးမန်းစွယ်သယ်	*Anoxypristis cuspidata*	Narrow Sawfish
၇	ငါးမန်းဖားလောင်း	*Rhincodon typus*	Whale Shark
၈	ရေနဂါး အုပ်စု	*Hippocanpus sp.*	Seahorse
၉	ပင်လယ်မြက် မျိုးများ	–	Seagrass
၁၀	သန္တာမျိုးစိတ်များ	–	Corals Reef
၁၁	စစ်တောင်းယောက်သွား	*Gibbosula laosensis*	Sittaung Fresh Water Pearl Mussel
၁၂	ဟက်စကိုယောက်သွား	*Yaukthwa nesemanni*	Hasko Nesemann's Mussel
၁၃	စုံစပ်ယောက်သွား	*Yaukthwa panhai*	Somsak Panha's Mussel
၁၄	ပဲခူးမြစ်ဂုံး	*Pseudodon crebristriatus*	Bago River Pseudodon
၁၅	အာသာဂုံး	*Pseudodon bogani*	Arthur Bogan's Pseudodon
၁၆	ဂုံး	*Pseudodon manueli*	Manuel Lopes-Lima's Pseudodon
၁၇	အင်းဝဂုံး	*Pseudodon avae*	Inwa Pseudodon
၁၈	သံလွင်မြစ်ဂုံး	*Pseudodon salwenianus*	Thanlwin River Pseudodon
၁၉	ရေချိုယောက်သွား	*Lignopholas fluminalis [fresh water lineage]*	Freshwater Rock-boring Mussel

၂။ သာမန်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ

(က) နို့တိုက်သတ္တဝါများ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	သစ်ဆွဲ	*Tupaia belangeri*	Northern Treeshrew
၂	မျောက်စပ်	*Macaca mulatta*	Rhesus Monkey
၃	ခွေးအ	*Canis aureus*	Golden Jackal
၄	မြေခွေး	*Canis lupus*	Grey Wolf
၅	ဆတ်ခလောက်	*Martes flavigula*	Yellow–throated Marten
၆	ဆတ်ခလောက်ငယ်	*Martes foina*	Stone Marten
၇	ကြောင်အူငယ်	*Melogale moschata*	Small–toothed Ferret Badger
၈	ကြောင်အူကြီး/ ကြောင်ပျံ	*Melogale personata*	Large–toothed Ferret Badger
၉	ဆိုက်ဗေးရီးယားဝီဇယ်	*Mustela sibirica*	Siberian Weasel
၁၀	ဝမ်းဗိုက်ဝါဝီဇယ်	*Mustela kathiah*	Yellow–bellied Weasel
၁၁	ကျောဖြူဆင်းရိုဝီဇယ်	*Mustela strigidorsa*	Stripe–backed Weasel
၁၂	ကြောင်ကတိုး/ ကြောင်နံ့သာ	*Viverricula indica*	Small Indian Civet
၁၃	ကြောင်ဝံပိုက်	*Paradoxurus hermaphroditus*	Common Palm Civet
၁၄	မြွေပါ	*Herpestes javanicus*	Javan Mongoose
၁၅	ဂဏန်းစားမြွေပါ	*Herpestes urva*	Crab–eating Mongoose
၁၆	သစ်ကြောင်/ သစ်ကြုတ်	*Prionailurus bengalensis*	Leopard Cat
၁၇	ရှဉ့်	*Callosciurus pygerythrus*	Hoary–bellied Squirrel/ Irrawaddy Squirrel
၁၈	ဖေယာရှဉ့်	*Callosciurus phayrei*	Phayre's Squirrel
၁၉	ဝမ်းဗိုက်ပြာရှဉ့်ရွှေဝါ	*Callosciurus caniceps*	Gray–bellied Squirrel
၂၀	ရှဉ့်ငပေါ	*Callosciurus erythraeus*	Pallas's Squirrel
၂၁	ရှဉ့်နီကလေး	*Callosciurus finlaysonii*	Finlayson’s Squirrel/ Variable Squirrel
၂၂	မြန်မာရှဉ့်ကျား	*Tamiops mcclellandii*	Western Striped Squirrel
၂၃	ဆွင်ဟိုရှဉ့်ကျား	*Tamiops swinhoei*	Swinhoe's Striped Squirrel
၂၄	မြေရှဉ့်	*Menetes berdmorei*	Indochinese Ground Squirrel
၂၅	ဝမ်းဗိုက်လိမ္မော်ရောင် ဟိမဝန္တာရှဉ့်	*Dremomys lokriah*	Orange–bellied Himalayan Squirrel
၂၆	နှာတန်ရှည်ရှဉ့်	*Dremomys pernyi*	Perny's Long–nosed Squirrel
၂၇	ရှဉ့်ပါးနီ	*Dremomys rufigenis*	Asian Red–cheeked Squirrel
၂၈	ရှူးပျံနီ	*Petaurista petaurista*	Common Giant Flying Squirrel
၂၉	ရှူးပျံကြီး	*Petaurista philippensis*	Large Brown Flying Squirrel
၃၀	ရှူးပျံ	*Petaurista yunanensis*	Yunnan Giant Flying

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
			Squirrel
၃၁	ရှူးပျံ	*Petaurista sybilla*	Chindwin Giant Flying Squirrel
၃၂	ဖေယာရှူးပျံ	*Hylopetes phayrei*	Indochinese Flying Squirrel
၃၃	ရှူးပျံ	*Hylopetes alboniger*	Particolored Flying Squirrel
၃၄	ကြွက်ရှူးပျံ	*Hylopetes spadiceus*	Red-cheeked Flying Squirrel
၃၅	ဖြူကောင်ကြီး	*Hystrix brachyura*	Malayan Porcupine
၃၆	ဖြူမြီးဖွာ	*Atherurus macrourus*	Asiatic Brush-tailed Porcupine
၃၇	ယုန်	*Lepus peguensis*	Burmese Hare
၃၈	ဆတ်	*Rusa unicolor*	Sambar
၃၉	လင်းသက်	*Ratufa bicolor*	Black Giant Squirrel

(ခ) ငှက်များ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ဝါဖလေး	*Rhopodytes tristis/ Phaenicophaeus tristis*	Green-billed Malkoha
၂	ဝါဖလေးညို	*Rhinortha chlorophaea*	Raffles's Malkoha
၃	ဝါဖလေးနှုတ်နီ	*Zanclostomus javanicus*	Red-billed Malkoha
၄	ဝါဖလေးရင်နီ	*Zanclostomus curvirostris/ Phaenicophaeus curvirostris*	Chestnut-breasted Malkoha
၅	ပတူငှက်ရင်နီ	*Nyctyornis amictus*	Red-bearded Bee-eater
၆	ပတူငှက်/ပျားတူငှက်	*Nyctyornis athertoni*	Blue-bearded Bee-eater
၇	ပုဇင်းထိုး	*Merops orientalis*	Little Green Bee-eater
၈	ပုဇင်းထိုးမြီးပြာ	*Merops philippinus*	Blue-tailed Bee-eater
၉	ပုဇင်းထိုးလည်ပြာ	*Merops viridis*	Blue-throated Bee-eater
၁၀	ပုဇင်းထိုးရင်ဝါ	*Merops leschenaulti*	Chestnut-headed Bee-eater
၁၁	တောင်ပေါ်ဥသြ	*Megalaima virens*	Great Barbet
၁၂	ဖိုးခေါင်ငှက်/ ဘိုတိုး	*Megalaima lineata*	Lineated Barbet
၁၃	ပါးဝါဖိုးခေါင်	*Megalaima chrysopogon*	Gold-whiskered Barbet
၁၄	ဖိုးခေါင်လည်ဝါ	*Megalaima franklinii / Psilopogon franklinii*	Golden-throated Barbet
၁၅	ကုတ်ကလောင်	*Megalaima asiatica/ Psilopogon asiatica*	Blue-throated Barbet
၁၆	ဖိုးခေါင်ပါးမည်း	*Megalaima incognita*	Moustached Barbet
၁၇	ကုတ်ကလောင်လေး	*Megalaima australis/ Psilopogon cyanotis*	Blue-eared Barbet
၁၈	ငှက်ပန်းတိမ်	*Megalaima haemacephala*	Coppersmith Barbet
၁၉	ဖိုးခေါင်ညို	*Caloramphus fuliginosus*	Brown Barbet
၂၀	တောင်ပီစူး/ဘီးတောင်ပို/ ဘီးတောစုပ်	*Upupa epops*	Common Hoopoe

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၁	ငှက်ခါး	*Coracias benghalensis*	Indian Roller
၂၂	မိုးကောင်းငှက်	*Eurystomus orientalis*	Dollarbird
၂၃	ဖားပါးစပ်ငှက်	*Batrachostomus hodgsoni*	Hodgson's Frogmouth
၂၄	ဖားပါးစပ်ငှက်	*Batrachostomus affinis*	Blyth's Frogmouth
၂၅	ချုံတိုးဗျိုင်း	*Ixobrychus sinensis*	Yellow Bittern
၂၆	ချုံတိုးဗျိုင်းညို	*Ixobrychus eurhythmus*	Von Schrenck's Bittern
၂၇	ဆတ်ဗျိုင်း/ရေဘုတ်	*Ixobrychus cinnamomeus*	Cinnamon Bittern
၂၈	ဆတ်ဗျိုင်းမည်း/ချုံတိုးဗျိုင်းမည်း	*Dupetor flavicollis*	Black Bittern
၂၉	ဆတ်ဗျိုင်းကြီး	*Botaurus stellaris*	Great Bittern
၃၀	ဘုံတလုတ်	*Gorsachius melanolophus*	Malaysian Night-heron
၃၁	လင်းဝက်	*Nycticorax nycticorax*	Black-crowned Night-heron
၃၂	ကျွဲကျောင်းဗျိုင်း	*Bubulcus coromandus*	Eastern Cattle Egret
၃၃	သာယာဝတီဗျိုင်း	*Mesophoyx intermedia/ Ardea intermedia*	Intermediate Egret
၃၄	ဗျိုင်း	*Egretta garzetta*	Little Egret
၃၅	ဗျိုင်းငန်း/ဝေသာလီဗျိုင်း	*Ardea alba*	Great Egret
၃၆	ဗျိုင်းမည်း	*Egretta sacra*	Pacific Reef Egret
၃၇	ငဟစ်မွဲ	*Ardea cinerea*	Grey Heron
၃၈	ငဟစ်	*Ardea purpurea*	Purple Heron
၃၉	ငဟစ်ညို	*Ardea sumatrana*	Great-billed Heron
၄၀	ငဟစ်လေး	*Butorides striata*	Little Heron
၄၁	ဗျိုင်းအောက်ကျောညို	*Ardeola grayii*	Indian Pond-heron
၄၂	ဗျိုင်းအောက်ခေါင်းညို	*Ardeola bacchus*	Chinese Pond-heron
၄၃	ဗျိုင်းအောက်ကျောမည်း	*Ardeola speciosa*	Javan Pond-heron
၄၄	ငှက်ဆတ်	*Psarisomus dalhousiae*	Long-tailed Broadbill
၄၅	ငှက်ဆတ်မည်း	*Corydon sumatranus*	Dusky Broadbill
၄၆	ငှက်ဆတ်ဗိုက်ဖြူ	*Serilophus lunatus*	Silver-breasted Broadbill
၄၇	ငှက်ဆတ်နီ	*Cymbirhynchus macrorhynchos*	Black-and-red Broadbill
၄၈	ငှက်ဆတ်ညို	*Eurylaimus javanicus*	Banded Broadbill
၄၉	လည်ရစ်ပါငှက်ဆတ်	*Eurylaimus ochromalus*	Black-and-yellow Broadbill
၅၀	ငှက်ပြောက်	*Nucifraga caryocatactes*	Spotted Nutcracker
၅၁	ငှက်စိမ်းကြီး	*Cissa chinensis*	Common Green Magpie
၅၂	ငှက်အောင်မနှုတ်သီးဝါ	*Urocissa flavirostris*	Yellow-billed Blue Magpie
၅၃	ငှက်အောင်မနှုတ်သီးနီ	*Urocissa erythroryncha*	Red-billed Blue Magpie
၅၄	နဖါးကြီး	*Dendrocitta vagabunda*	Rufous Treepie
၅၅	တောင်နဖါးကြီး	*Dendrocitta formosae*	Grey Treepie
၅၆	နဖါးကြူးမျက်နှာမည်း	*Dendrocitta frontalis*	Collared Treepie
၅၇	ငှက်မြီးစောင်း	*Crypsirina temia*	Racket-tailed Treepie
၅၈	လွှအမြီးငှက်	*Temnurus temnurus*	Ratchet-tailed Treepie
၅၉	ဖွတ်ကုလား	*Garrulus glandarius*	Eurasian Jay
၆၀	ငှက်ရွှေဝါ	*Oriolus tenuirostris*	Slender-billed Oriole

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၆၁	ငှက်ရွှေဝါ/ ငှက်ဘုန်းကြီး	*Oriolus chinensis*	Black-naped Oriole
၆၂	ငှက်ရွှေဝါခေါင်းမည်း	*Oriolus xanthornus*	Black-hooded Oriole
၆၃	ငှက်ညို	*Oriolus traillii*	Maroon Oriole
၆၄	ငှက်မင်းသားမွဲ	*Pericrocotus roseus*	Rosy Minivet
၆၅	ငှက်မင်းသားထိပ်ပြောင်	*Pericrocotus cantonensis*	Swinhoe's Minivet
၆၆	ငှက်မင်းသားဖြူနက်	*Pericrocotus divaricatus*	Ashy Minivet
၆၇	ရောင်စုံငှက်မင်းသား	*Pericrocotus cinnamomeus*	Small Minivet
၆၈	ငှက်မင်းသားလည်မိုန်	*Pericrocotus solaris*	Grey-chinned Minivet
၆၉	ငှက်မင်းသားမြီးရှည်	*Pericrocotus ethologus*	Long-tailed Minivet
၇၀	ငှက်မင်းသားနှုတ်သီးတို	*Pericrocotus brevirostris*	Short-billed Minivet
၇၁	ငှက်မင်းသား	*Pericrocotus flammeus*	Scarlet Minivet
၇၂	ငှက်သံပြဲ	*Coracina macei*	Large Cuckooshrike
၇၃	ဥသြအတောင်မည်း	*Coracina melaschistos*	Black-winged Cuckooshrike
၇၄	ဥသြအတောင်မည်းလေး	*Coracina fimbriata*	Lesser Cuckooshrike
၇၅	ခေါင်းမည်းဥသြ	*Caracina melanoptera/ Lalage melanoptera*	Black-headed Cuckooshrike
၇၆	ငှက်ညိုလုံးလည်ဖြူ	*Cinclus cinclus*	White-throated Dipper
၇၇	ငှက်ညိုလုံး	*Cinclus pallasii*	Brown Dipper
၇၈	ဆက်ရက်လည်ညို	*Saroglossa spilopterus*	Spot-winged Starling
၇၉	ဆက်ရက်မည်း	*Acridotheres cristatellus*	Crested Myna
၈၀	ကျွဲကျောင်းဆက်ရက်	*Acridotheres grandis*	White-vented Myna
၈၁	တောဆက်ရက်	*Acridotheres fuscus*	Jungle Myna
၈၂	ဆက်ရက်လည်ဖြူ	*Acridotheres albocinctus*	Collared Myna
၈၃	ဆက်ရက်ခေါင်းဖြူ	*Acridotheres burmannicus*	Vinous-breasted Myna
၈၄	ဆက်ရက်လည်နက်	*Gracupica nigricollis*	Black-collared Starling
၈၅	ဆက်ရက်ကျား	*Gracupica contra*	Asian Pied Starling
၈၆	ဆက်ရက်ပါးဖြူ	*Sturnus cineraceus*	White-cheeked Starling
၈၇	ဆက်ရက်တောင်ပံဖြူ	*Sturnus malabaricus*	Chestnut-tailed Starling
၈၈	ဆက်ရက်ပခုံးဖြူ	*Sturnus sinensis*	White-shouldered Starling
၈၉	ဆက်ရက်ထိပ်ကွက်	*Sturnus sturninus*	Purple-backed Starling
၉၀	ဆက်ရက်ပြောက်	*Sturnus vulgaris*	Common Starling
၉၁	ဆက်ရက်မည်း	*Aplonis panayensis*	Asian Glossy Starling
၉၂	ဆက်ရက်ခေါင်းဝါ	*Ampeliceps coronatus*	Golden-crested Myna
၉၃	သစ်လျှောက်ငှက်နှုတ်သီးတို	*Certhia hodgsoni*	Hodgson's Treecreeper
၉၄	သစ်လျှောက်ငှက်မိုက်ဖြူ	*Certhia himalayana*	Bar-tailed Treecreeper
၉၅	သစ်လျှောက်ငှက်လည်ညို	*Certhia manipurensis*	Hume's Treecreeper
၉၆	သစ်လျှောက်ငှက်ဘေးနီ	*Certhia nipalensis*	Rusty-flanked Treecreeper
၉၇	မိုက်ဖြူတစ်	*Poecile hypermelaenus*	Black-bibbed Tit
၉၈	တစ်မွဲ	*Parus dichrous*	Grey-creasted Tit
၉၉	တစ်မိုက်ဝါ	*Periparus ater*	Coal Tit
၁၀၀	တစ်ဖင်နီ	*Periparus rubidiventris*	Rufous-vented Tit

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၀၁	တစ်ကျောမွဲ	*Parus cinereus/ Melaniparus afer*	Grey Tit
၁၀၂	တစ်ကျောစိမ်း	*Parus minor*	Japanese Tit
၁၀၃	တစ်ဘေးဝါ	*Parus monticolus*	Green-backed Tit
၁၀၄	တစ်ပါးဝါ	*Parus spilonotus*	Yellow-cheeked Tit
၁၀၅	တစ်ဝါမည်း	*Melanochlora sultanea*	Sultan Tit
၁၀၆	တစ်မွဲလေး	*Sylviparus modestus*	Yellow-browed Tit
၁၀၇	တစ်နဖူးနီ	*Cephalopyrus flammiceps*	Fire-capped Tit
၁၀၈	လည်မည်းတစ်မြီးရှည်	*Aegithalos concinnus*	Black-throated Tit
၁၀၉	မျက်ခုံးမည်းတစ်မြီးရှည်	*Aegithalos bonvaloti*	Black-browed Tit
၁၁၀	ဘီလုံးရင်ညို	*Mirafra javanica*	Australasian Bushlark
၁၁၁	ဘီလုံးလည်ဖြူ	*Mirafra erythrocephala*	Indochinese Bushlark
၁၁၂	ဘီလုံး	*Alauda gulgula*	Oriental Skylark
၁၁၃	ဘီလုံးဖြူ	*Calandrella raytal*	Sand Lark
၁၁၄	ဝတ်ရည်စုပ်ထိပ်ပြာ	*Anthreptes simplex*	Plain Sunbird
၁၁၅	ဝတ်ရည်စုပ်လည်ညို	*Anthreptes malacensis*	Brown-throated Sunbird
၁၁၆	ဝတ်ရည်စုပ်ခေါင်းပြာ	*Leptocoma zeylonica*	Purple-rumped Sunbird
၁၁၇	ဝတ်ရည်စုပ်ဗိုက်နီ	*Leptocoma brasiliana*	Van Hasselt's Sunbird
၁၁၈	ဝတ်ရည်စုပ်လည်နီ	*Leptocoma calcostetha*	Copper-throated Sunbird
၁၁၉	ဝတ်ရည်စုပ်နက်	*Cinnyris asiaticus*	Purple Sunbird
၁၂၀	ဝတ်ရည်စုပ်လည်ပြာ	*Cinnyris jugularis*	Olive-backed Sunbird
၁၂၁	ဝတ်ရည်စုပ်ကျောဝါ	*Aethopyga siparaja*	Crimson Sunbird
၁၂၂	ဝတ်ရည်စုပ်ရင်နီ	*Aethopyga gouldiae*	Mrs Gould's Sunbird
၁၂၃	ဝတ်ရည်စုပ်ခေါင်းစိမ်း	*Aethopyga nipalensis*	Green-tailed Sunbird
၁၂၄	ဝတ်ရည်စုပ်လည်မည်း	*Aethopyga saturata*	Black-throated Sunbird
၁၂၅	ဝတ်ရည်စုပ်မြီးရှည်	*Aethopyga ignicauda*	Fire-tailed Sunbird
၁၂၆	ဝတ်ရည်စုပ်ပါးနီ	*Chalcoparia singalensis*	Ruby-cheeked Sunbird
၁၂၇	ဝတ်ရည်စုပ်ဂုတ်ပြာ	*Hypogramma hypogrammicum*	Purple-naped Sunbird
၁၂၈	ငှက်ပျောစုပ်ဗိုက်မွဲ	*Arachnothera affinis*	Grey-breasted Spiderhunter
၁၂၉	ငှက်ပျောစုပ်	*Arachnothera magna*	Streaked Spiderhunter
၁၃၀	ငှက်ပျောစုပ်လည်ဖြူ	*Arachnothera longirostra*	Little Spiderhunter
၁၃၁	ငှက်ပျောစုပ်နှုတ်သီးသွယ်	*Arachnothera robusta*	Long-billed Spiderhunter
၁၃၂	ငှက်ပျောစုပ်ပါးဝါ	*Arachnothera chrysogenys*	Yellow-eared Spiderhunter
၁၃၃	ပန်းရည်စုပ်နှုတ်သီးထူ	*Dicaeum agile*	Thick-billed Flowerpecker
၁၃၄	ပန်းရည်စုပ်လည်ဖြူ	*Dicaeum melanozanthum*	Yellow-bellied Flowerpecker
၁၃၅	ပန်းရည်စုပ်ဗိုက်ဝါ	*Dicaeum maculatus/ Prionochilus maculatus*	Yellow-brested Flowerpecker
၁၃၆	ပန်းရည်စုပ်ထိပ်နီ	*Dicaeum percussus/ Prionochilus percussus*	Crimson-breasted Flowerpecker
၁၃၇	ပန်းရည်စုပ်ဖင်ဝါ	*Dicaeum chrysorrheum*	Yellow-vented Flowerpecker

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၃၈	ပန်းရည်စုပ်ခေါင်းပြာ	*Dicaeum trigonostigma*	Orange-bellied Flowerpecker
၁၃၉	ပန်းရည်စုပ်နှုတ်သီးဝါ	*Dicaeum erythrorhynchos*	Pale-billed Flowerpecker
၁၄၀	ပန်းရည်စုပ်	*Dicaeum concolor*	Plain Flowerpecker
၁၄၁	ပန်းရည်စုပ်ရင်နီ	*Dicaeum ignipectus*	Fire-breasted Flowerpecker
၁၄၂	ပန်းရည်စုပ်ကျောနီ	*Dicaeum cruentatum*	Scarlet-backed Flowerpecker
၁၄၃	တောင်ပေါ်စာဝါ	*Serinus thibetana/ Spinus thibetanus*	Tibetan Serin
၁၄၄	နှုတ်သီးကန့်လန့်	*Loxia curvirostra*	Red Crossbill
၁၄၅	တောင်ပေါ်စာခေါင်းမည်း	*Chloris ambigua*	Black-headed Greenfinch
၁၄၆	တောင်ပေါ်စာဗိုက်ဝါ	*Chloris spinoides*	Yellow-breasted Greenfinch
၁၄၇	တောင်ပေါ်စာကျောမည်း	*Carpodacus vinaceus*	Vinaceous Rosefinch
၁၄၈	ပန်းရောင်တောင်ပေါ်စာ	*Carpodacus edwardsii*	Dark-rumped Rosefinch
၁၄၉	မျက်ခုံးပန်းရောင်တောင်ပေါ်စာ	*Carpodacus verreauxii*	Sharpe's Rosefinch
၁၅၀	ဖင့်စာ	*Carpodacus erythrinus*	Common Rosefinch
၁၅၁	ဖင့်စာရင်မည်း	*Carpodacus nipalensis*	Dark-breasted Rosefinch
၁၅၂	ဖင့်စာနီ	*Haematospiza sipahi*	Scarlet Finch
၁၅၃	တောင်ပေါ်ဗိုက်နီ	*Pyrrhula erythaca*	Grey-headed Bullfinch
၁၅၄	တောင်ပေါ်စာပါးဖြူ	*Pyrrhula nipalensis*	Brown Bullfinch
၁၅၅	ဖင့်စာလည်နီ	*Propyrrhula subhimachala/ Carpodacus subhimachalus*	Crimson-browed Finch
၁၅၆	တောင်ပေါ်စာ	*Leucosticte nemoricola*	Plain Mountain-finch
၁၅၇	တောင်ပေါ်စာနှုတ်သီးထူ	*Mycerobas carnipes*	White-winged Grosbeak
၁၅၈	တောင်ပေါ်စာနှုတ်သီးထူဂုတ်ဝါ	*Mycerobas affinis*	Collard Grosbeak
၁၅၉	တောင်ပေါ်စာနှုတ်သီးထူ တောင်ပြောက်	*Mycerobas melanozanthos*	Spot-winged Grosbeak
၁၆၀	တောင်ပေါ်စာနက်	*Pyrrhoplectes epauletta*	Gold-naped Finch
၁၆၁	ငှက်မျက်ကွင်းဖြူဘေးနီ	*Zosterops erythropleurus*	Chestnut-flanked White-eye
၁၆၂	ငှက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Zosterops palpebrosus*	Oriental White-eye
၁၆၃	ငှက်မျက်ကွင်းဖြူဗိုက်မွဲ	*Zosterops japonicus*	Japanese White-eye
၁၆၄	ဝါးယောင်းငှက်	*Dryonestes caerulatus/ Garrulax caerulatus*	Grey-sided Laughingthrush
၁၆၅	ဝါးယောင်းငှက်လည်မည်း	*Dryonestes chinensis/ Garrulax chinensis*	Black-throated Laughingthrush
၁၆၆	ဝါးယောင်းငှက်ဖင်ညို	*Dryonestes gularis/ Garrulax gularis*	Rufous-vented Laughingthrush
၁၆၇	ဝါးယောင်းငှက်ဗိုက်ဝါ	*Dryonestes galbanus/ Garrulax galbanus*	Yellow-throated Laughingthrush

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၆၈	ဝါးယောင်းငှက်ဂုတ်နီ	*Dryonestes ruficollis/ Garrulax galbanus*	Rufous–necked Laughingthrush
၁၆၉	ဝါးယောင်းငှက်ဂုတ်ဖြူ	*Garrulax strepitans*	White–necked Laughingthrush
၁၇၀	ဝါးယောင်းငှက်ခေါင်းဖြူ	*Garrulax leucolophus*	White–crested Laughingthrush
၁၇၁	လည်ဆွဲငယ်ဝါးယောင်းငှက်	*Garrulax monileger*	Lesser Necklaced Laughingthrush
၁၇၂	လည်ဆွဲကြီးဝါးယောင်းငှက်	*Garrulax pectoralis*	Greater Necklaced Laughingthrush
၁၇၃	ဝါးယောင်းငှက်လည်ပြောက်	*Stactocichla merulina/ Garrulax merulinus*	Spot–breasted Laughingthrush
၁၇၄	ဝါးယောင်းငှက်ညို	*Grammatopti striata/ Grammatoptila striata*	Striated Laughingthrush
၁၇၅	ဝါးယောင်းငှက်မျက်နှာဖြူ	*Pterorhinus sannio/ Grammatoptila striata*	White–browed Laughingthrush
၁၇၆	ဝါးယောင်းငှက်ခေါင်းမည်း	*Ianthocincla cineracea/ Grammatoptila striata*	Moustached Laughingthrush
၁၇၇	ဝါးယောင်းပြောက်လည်နီ	*Ianthocincla rufogularis/ Garrulax rufogularis*	Rufous–chinned Laughingthrush
၁၇၈	ဝါးယောင်းပြောက်ခေါင်းမည်း	*Ianthocincla ocellata/ Garrulax ocellatus*	Spotted Laughingthrush
၁၇၉	ဝါးယောင်းပြောက်	*Trochalopteron subunicolor*	Scaly Laughingthrush
၁၈၀	ဝါးယောင်းငှက်ဗိုက်ဖြူ	*Trochalopteron austeni*	Brown–capped Laughingthrush
၁၈၁	ဝါးယောင်းငှက်မျက်မည်း	*Trochalopteron affine*	Black–faced Laughingthrush
၁၈၂	ဝါးယောင်းငှက်စိမ်း	*Trochalopteron melanostigma*	Silver–eared Laughingthrush
၁၈၃	ဝါးယောင်းငှက်မြီးနီ	*Trochalopteron milnei*	Red–tailed Laughingthrush
၁၈၄	လိုင်အိုစစ်လာ	*Liocichla phoenicea*	Crimson–faced Liocichla
၁၈၅	လိုင်အိုစစ်လာမျက်နီ	*Liocichla ripponi*	Scarlet–faced Liocichla
၁၈၆	မေးမည်းယူဟီးနား	*Yuhina nigrimenta*	Black–chinned Yuhina
၁၈၇	ဂုတ်ဖြူယူဟီးနား	*Yuhina diademata*	White–collared Yuhina
၁၈၈	တောင်နီယူဟီးနား	*Yuhina gularis*	Stripe–throated Yuhina
၁၈၉	ယူဟီးနားဖင်နီ	*Yuhina occipitalis*	Rufous–vented Yuhina
၁၉၀	ယူဟီးနားညို	*Yuhina bakeri*	White–naped Yuhina
၁၉၁	ဂုတ်နီယူဟီးနား	*Yuhina flavicollis*	Whiskered Yuhina
၁၉၂	ယူဟီးနားဗိုက်ဖြူ	*Staphida castaniceps/ Yuhina castaniceps*	Striated Yuhina
၁၉၃	ယူဟီးနားဖင်ဝါ	*Erpornic zantholeuca/ Yuhina zantholeuca*	White–bellied Erpornic
၁၉၄	ငှက်မြီးရှည်	*Heterophasia picaoides*	Long–tailed Sibia

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၉၅	စွှေ့ကျောညို	*Malacias gracilis/ Heterophasia gracillis*	Grey Sibia
၁၉၆	စွှေ့ခေါင်းမည်း	*Malacias desgodinsi/ Heterophasia desgodinsi*	Black-headed Sibia
၁၉၇	စွှေ့ကျောမည်း	*Malacias melanoleucus/ Heterophasia melanoleuca*	Dark-backed Sibia
၁၉၈	စွှေ့မွဲ	*Malacias pulchella/ Heterophasia pulchella*	Beautiful Sibia
၁၉၉	စွှေ့ဖင်နီ	*Leioptila annectens*	Rufous-backed Sibia
၂၀၀	ငှက်နှုတ်သီးတိုခေါင်းမည်း	*Pteruthius rufiventer*	Black-headed Shrike-babbler
၂၀၁	ငှက်နှုတ်သီးတိုမျက်ခုံးဖြူ	*Pteruthius flaviscapis*	White-browed Shrike-babbler
၂၀၂	ငှက်နှုတ်သီးတိုခေါင်းမွဲ	*Pteruthius xanthochlorus*	Green Shrike-babbler
၂၀၃	ငှက်နှုတ်သီးတိုနားမည်း	*Pteruthius melanotis*	Black-eared Shrike-babbler
၂၀၄	ငှက်နှုတ်သီးတိုနဖူးနီ	*Pteruthius aenobarbus*	Chestnut-fronted Shirke-babbler
၂၀၅	ငှက်နှုတ်သီးထူကြီး	*Paradoxornis aemodium/ Conostoma aemodium*	Great Parrotbill
၂၀၆	ငှက်နှုတ်သီးထူမွဲ	*Cholornis unicolor*	Brown Parrotbill
၂၀၇	ခေါင်းမီးခိုးငှက်နှုတ်သီးထူ	*Psittiparus gularis*	Grey-headed Parrotbill
၂၀၈	ငှက်နှုတ်သီးထူညို	*Psittiparus bakeri*	Greater Rufous-headed Parrotbill
၂၀၉	ငှက်နှုတ်သီးထူပါးဖြူ	*Paradoxornis guttaticollis*	Spot-breasted Parrotbill
၂၁၀	ငှက်နှုတ်သီးထူညိုလေး	*Chleuasicus atrosuperciliaris*	Lesser Rufous-headed Parrotbill
၂၁၁	ငှက်နှုတ်သီးထူခေါင်းနီ	*Suthora brunneus/ Sinosuthora brunnea*	Brown-winged Parrotbill
၂၁၂	ငှက်နှုတ်သီးထူဝါ	*Suthora fulvifrons*	Fulvous Parrotbill
၂၁၃	ငှက်နှုတ်သီးထူရင်မွဲ	*Suthora poliotis*	Grey-breasted Parrotbill
၂၁၄	ငှက်နှုတ်သီးထူလည်မည်း	*Suthora verreauxi*	Golden Parrotbill
၂၁၅	ငှက်နှုတ်သီးထူမြီးတို	*Neosuthora davidiana*	Short-tailed Parrotbill
၂၁၆	သစ်ကပ်ငှက်ဝါ	*Lioparus chrysotis*	Golden-breasted Fulvetta
၂၁၇	မျက်ခုံးဖြူသစ်ကပ်ငှက်	*Fulvetta vinipectus*	White-browed Fulvetta
၂၁၈	သစ်ကပ်ငှက်	*Fulvetta manipurensis*	Streak-throated Fulvetta
၂၁၉	သစ်ကပ်ငှက်ညို	*Alcippe fraterculus/ Alcippe morrisonia*	Grey-cheeked Fulvetta
၂၂၀	သစ်ကပ်ငှက်ဗိုက်ဖြူ	*Alcippe nipalensis*	Nepal Fulvetta
၂၂၁	သစ်ကပ်ငှက်ညို	*Alcippe poioicephala*	Brown-cheeked Fulvetta
၂၂၂	သစ်ကပ်ငှက်လည်ရစ်ညို	*Schoeniparus rufogularis*	Rufous-throated Fulvetta
၂၂၃	သစ်ကပ်ငှက်လည်ဝါ	*Pseudominla cinerea/ Schoeniparus cinereus*	Yellow-throated Fulvetta

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၂၄	သစ်ကပ်ငှက်တောင်ညို	*Pseudominla castaneceps/ Schoeniparus castaneceps*	Rufous-winged Fulvetta
၂၂၅	ခြုံတိုးငှက်လည်ပြောက်	*Stachyris strialata*	Spot-necked Babbler
၂၂၆	ခြုံတိုးငှက်လည်ဖြူ	*Stachyris nigriceps*	Grey-throated Babbler
၂၂၇	ခြုံတိုးငှက်မျက်ကွင်းပြာ	*Stachyris erythroptera/ Cyanoderma erythropterum*	Chestnut-winged Babbler
၂၂၈	ခြံစည်းရိုးစွေ့/ခြုံတိုးငှက် မျက်ကွင်းနီ	*Chrysomma sinense*	Yellow-eyed Babbler
၂၂၉	နှုတ်သီးကောက်ကြီး	*Pomatorhinus hypoleucos*	Large Scimitar-babbler
၂၃၀	နှုတ်သီးကောက်ပါးညို	*Pomatorhinus erythrohenys/ Erythrogenys erythrogenys*	Rusty-cheeked Scimitar-babbler
၂၃၁	နှုတ်သီးကောက်ရင်ပြောက်	*Pomatorhinus mcclellandi*	Spot-breasted Scimitar-babbler
၂၃၂	နှုတ်သီးကောက်နံဘေးညို	*Pomatorhinus gravivox*	Black-streaked Scimitar-babbler
၂၃၃	နှုတ်ဝါနှုတ်သီးကောက်	*Pomatorhinus schisticeps*	White-browed Scimitar-babbler
၂၃၄	နှုတ်သီးကောက်ရင်စင်း	*Pomatorhinus ruficollis*	Streak-breasted Scimitar-babbler
၂၃၅	နှုတ်သီးကောက်ဗိုက်ဖြူ	*Pomatorhinus ochraceiceps*	Orange-billed Scimitar-babbler
၂၃၆	နှုတ်နီနှုတ်သီးကောက်	*Pomatorhinus ferruginosus*	Coral-billed Scimitar-babbler
၂၃၇	ငှက်ညို	*Spelaeornis troglodytoides*	Bar-winged Wren-babbler
၂၃၈	ငှက်ညိုလည်ဖြူ	*Spelaeornis reptatus*	Grey-bellied Wren-babbler
၂၃၉	ငှက်ညိုပြောက်	*Elachura formosa*	Spotted Wren-babbler
၂၄၀	ငှက်ညိုလည်ပြောက်	*Napothera brevicaudata*	Streaked Wren-babbler
၂၄၁	ငှက်ညိုနှုတ်သီးကောက်	*Rimator naungmungenis/ Rimator danjoui*	Indochinese Wren-babbler
၂၄၂	ငှက်မြီးတိုနှုတ်သီးရှည်	*Rimator malacoptilus*	Long- billed Wren-babbler
၂၄၃	ငှက်မြီးတို	*Pnoepyga albiventer*	Scaly-breasted Wren-babbler
၂၄၄	ငှက်မြီးတိုလေး	*Pnoepyga pusilla*	Pygmy Wren-babbler
၂၄၅	မျက်ခုံးဖြူငှက်မြီးတို	*Napothera epilepidota*	Eyebrowed Wren-babbler
၂၄၆	ငှက်ဝါ	*Stachyridopsis chrysaea/ Cyanoderma chrysaeum*	Golden Babbler
၂၄၇	ငှက်ဝါဗိုက်မွဲ	*Stachyridopsis ruficeps/ Cyanoderma ruficeps*	Rufous-capped Babbler
၂၄၈	ငှက်ဝါထိပ်နီ	*Stachyridopsis rufifrons/ Cyanoderma rufifrons*	Rufous-fronted Babbler

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၄၉	ခြုံတိုးငှက်ခေါင်းနီ	*Macronous gularis*	Pin-striped Tit-babbler
၂၅၀	ခြုံတိုးငှက်ဗိုက်ဖြူ	*Pellorneum tickelli/ Trichastoma tickelli*	Buff-breasted Babbler
၂၅၁	ခြုံတိုးငှက်ခေါင်းမည်း	*Pellorneum capistratum*	Black-capped Babbler
၂၅၂	ခြုံတိုးငှက်ရင်ပြောက်	*Pellorneum ruficeps*	Puff-throated Babbler
၂၅၃	ခြုံတိုးငှက်လည်ပြောက်	*Pellorneum albiventre*	Spot-throated Babbler
၂၅၄	ခြုံတိုးငှက်မွဲ	*Malacopteron magnirostre*	Moustached Babbler
၂၅၅	ခြုံတိုးငှက်ခေါင်းနီ	*Malacopteron magnum*	Rufous-crowned Babbler
၂၅၆	ခြုံတိုးငှက်	*Malacocincla abbotti*	Abbott's Babbler
၂၅၇	ခြုံတိုးငှက်မြီးတို	*Malacocincla malaccensis*	Short-tailed Babbler
၂၅၈	ခြုံတိုးငှက်နှုတ်သီးရှည်	*Trichastoma rostratum*	White-chested Babbler
၂၅၉	ခြုံတိုးငှက်ညို	*Trichastoma bicolor*	Ferruginous Babbler
၂၆၀	ခြုံတိုးငှက်ခေါင်းဖြူ	*Gampsorhynchus rufulus*	White-hooded Babbler
၂၆၁	ခြုံတိုးငှက်ခေါင်းဖြူ	*Gampsorhynchus torquatus*	Collared Babbler
၂၆၂	ငှက်လည်ရစ်	*Chrysominla strigula*	Bar-throated Minla
၂၆၃	မြီးနီလေး	*Minla ignotincta*	Red-tailed Minla
၂၆၄	ငှက်တောင်ပြာ	*Siva cyanouroptera*	Blue-winged Siva
၂၆၅	ငှက်စင်းကျား	*Actinodura waldeni*	Streak-throated Barwing
၂၆၆	အတောင်ကျားငှက်	*Actinodura egertoni*	Rusty-fronted Barwing
၂၆၇	ငှက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Actinodura ramsayi*	Spectacled Barwing

(ဂ) ကုန်းနေ/ရေနေနှင့် တွားသွားသတ္တဝါများ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ရေချိုလိပ်မျိုးများ	*Emydidae spp*	Fresh-water Turtles
၂	ကုန်းလိပ်မျိုးများ	*Testudinidae spp*	Land Tortoise
၃	အခွံပျော့လိပ်မျိုးများ	*Trionychidae species*	Soft-shelled Turtles
၄	လိပ်ပု၊ ဖက်လိပ်၊ လိပ်ပုတ်	*Cyclemys fusca*	Myanmar Brown Leaf Turtle
၅	လိပ်ပု၊ ဖက်လိပ်၊ လိပ်ပုတ်	*Cyclemys oldhamii*	Oldham's Leaf Turtle
၆	လိပ်ကျည်၊လိပ်ပျော့	*Dogania subplana*	Malayan softshell turtle
၇	စင်းချောလိပ်၊ ရေလိပ်၊ လိပ်ပြောင်	*Lissemys scutata*	Myanmar Flapshell Turtle
၈	ပြောက်စင်းချော၊ လိပ်ပျော့	*Lissemys punctata*	Indian Flapshell Turtle
၉	ခေါင်းကျားလိပ်	*Malayemys subtrijuga*	Malayan Snail-eating Turtle
၁၀	ဖွတ်	*Varanus bengalensis*	Clouded Monitor
၁၁	ရေဖွတ်	*Varanus salvator*	Water monitor
၁၂	ငန်းစောင်း	*Elaphe radiate / Coelognathus radiatus*	Copperhead Rat Snake

၃။ ရာသီအလိုက်ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ

ဇွန်လ ၁၅ ရက်မှ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်အထိ ကာကွယ်ထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ

(က) နို့တိုက်သတ္တဝါများ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	ချေ	*Muntiacus vaganalis*	Barking Deer

မတ်လ ၁၅ ရက်မှ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့အထိကာကွယ်ထားသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ

(ခ) ငှက်များ

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁	တစီးမှုတ်	*Tachybaptus ruficollis*	Little Grebe
၂	တစီးမှုတ်ကြီး	*Podiceps cristatus*	Great-creasted Grebe
၃	တစီးမှုတ်လည်နက်	*Podiceps nigricollis*	Black-necked Grebe
၄	ခွေးခေါ်ရစ်/မိုးဆောင်ငှက်	*Clamator jacobinus*	Pied Cuckoo
၅	အတောင်နီခွေးခေါ်ရစ်	*Clamator coromandus*	Chestnut-winged Cuckoo
၆	တောင်ပေါ်ဥသြ	*Hierococcyx sparverioides*	Large Hawk-cuckoo
၇	တောင်ပေါ်ဥသြလည်ဖြူ	*Hierococcyx varius*	Common Hawk-cuckoo
၈	တောင်ပေါ်ဥသြခေါင်းမည်း	*Hierococcyx fugax*	Malaysian Hawk-cuckoo
၉	တောင်ပေါ်ဥသြဗိုက်နီ	*Hiercoccyx fugax/ Hiercoccyx nisicolor*	Hodgson's Hawk-cuckoo
၁၀	ယောက်ဖခွေးခေါ်	*Cuculus micropterus*	Indian Cuckoo
၁၁	မီးခိုးရောင်ဥသြ	*Cuculus canorus*	Eurasian Cuckoo
၁၂	ဟိမဝန္တာကူကူး	*Cuculus saturatus*	Himalayan Cuckoo
၁၃	မီးခိုးရောင်ဥသြလေး	*Cuculus poliocephanus/ Cuculus poliocephalus*	Lesser Cuckoo
၁၄	ဥသြကျား	*Cacomantis sonneratii*	Banded Bay Cuckoo
၁၅	မိုးဆွေငှက်	*Cacomantis merulinus*	Plaintive Cuckoo
၁၆	လိမ္မော်ရောင်မိုးဆွေငှက်	*Cacomantis sepulcralis*	Rusty-breasted Cuckoo
၁၇	ဥသြစိမ်း	*Chrysococcyx maculatus*	Asian Emerald Cuckoo
၁၈	ဥသြပြာ	*Chrysococcyx xanthorhynchus*	Violet Cuckoo
၁၉	ဥသြလေး	*Surniculus lugubris*	Drongo Cuckoo
၂၀	ဥသြ	*Eudynamys scolopaceus*	Asian Koel
၂၁	ဘုတ်	*Centropus andamanensis*	Andaman Coucal
၂၂	ဘုတ်နံ့	*Centropus bengalensis*	Lesser Coucal
၂၃	တောင်ဒေါင်း	*Eurostopodus macrotis*	Great-eared Nightjar
၂၄	မြေဝပ် / ငှက်ပြင်း	*Caprimulgus jotaka*	Grey Nightjar
၂၅	မြေဝပ် / ငှက်ပြင်း	*Caprimulgus macrurus*	Large-tailed Nightjar
၂၆	မြေဝပ် / ငှက်ပြင်း	*Caprimulgus asiaticus*	Indian Nightjar
၂၇	မြေဝပ် / ငှက်ပြင်း	*Caprimulgus affinis*	Savanna Nightjar
၂၈	ချိုးပိန်တူး	*Streptopelia orientalis*	Oriental Turtle Dove

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၂၉	ချိုးလင်းပြာ	*Streptopelia decaocto*	Eurasian Collared Dove
၃၀	ချိုးနီပု/ချိုးနီတို/ချိုးအ	*Streptopelia tranquebarica*	Red Collared Dove
၃၁	ချိုးလည်ပြောက်	*Spilopelia chinensis*	Spotted Dove
၃၂	ချိုးမြီးရှည်	*Macropygia unchall*	Barred Cuckoo–dove
၃၃	ချိုးမြီးရှည်လေး	*Macropygia ruficeps*	Little Cockoo–dove
၃၄	ချိုးစိမ်း	*Chalcophaps indica*	Emerald Dove
၃၅	ချိုးညိုကျား	*Geopelia striata*	Zebra Dove
၃၆	အော်ယော	*Phalacrocorax carbo*	Great Cormorant
၃၇	တင်ကျီးကြီး	*Phalacrorax niger*	Little Cormorant
၃၈	ငှက်စိမ်း	*Chloropsis sonnerati*	Greater Green Leafbird
၃၉	ငှက်စိမ်းအတောင်ပြာ	*Chloropsis cochinchinensis*	Blue–winged Leafbird
၄၀	ငှက်စိမ်းထိပ်ဝါ	*Chloropsis aurifrons*	Golden–fronted Leafbird
၄၁	ငှက်စိမ်းရင်ဝါ	*Chloropsis hardwickii*	Orange–bellied Leafbird
၄၂	ငှက်တဇေပ်ကျား	*Lanius tigrinus*	Tiger Shrike
၄၃	ငှက်တဇေပ်ညို	*Lanius cristatus*	Brown Shrike
၄၄	ငှက်တဇေပ်/ဝါးရုံကြက်/ ဝါးရုံငှက်	*Lanius collurioides*	Myanmar Shrike
၄၅	ငှက်ဘီလူး	*Lanius schach*	Long–tailed Shrike
၄၆	ငှက်တဇေပ်	*Lanius tephronotus*	Grey–backed Shrike
၄၇	အောင်စာဗိုက်ဝါ	*Chelidorhynx hypoxanthus*	Yellow–bellied Fantail
၄၈	အောင်စာ	*Rhipidura albicollis*	White–throated Fantail
၄၉	မျက်ခုံးဖြူအောင်စာ	*Rhipidura aureola*	White–browed Fantail
၅၀	အောင်စာကျား	*Rhipidura javanica*	Pied Fantail
၅၁	စာမည်း	*Hypothymis azurea*	Black–naped Monarch
၅၂	မြေလူးခေါင်းနီ	*Zoothera citrina*	Orange–headed Thrush
၅၃	မြေလူးညို	*Zoothera mollissima*	Plain–backed Thrush
၅၄	မြေလူးညို	*Zoothera dixoni*	Long–tailed Thrush
၅၅	မြေလူးခေါင်းကွက်	*Zoothera aurea*	White's Thrush
၅၆	မြေလူးပြောက်	*Zoothera dauma*	Scaly Thrush
၅၇	မြေလူးနှုတ်သီးထူငယ်	*Zoothera monticola*	Long–billed Thrush
၅၈	မြေလူးနှုတ်သီးထူကြီး	*Zoothera marginata*	Dark–sided Thrush
၅၉	မျက်ခုံးဖြူမြေလူး	*Zoothera sibirica*	Siberian Thrush
၆၀	မြေလူးငှက်ခေါင်းမည်း	*Turdus dissimilis*	Black–breasted Thrush
၆၁	မြေလူးငှက်မည်း	*Turdus boulboul*	Grey–winged Blackbird
၆၂	မြေလူးငှက်နီ	*Turdus rubrocanus*	Chestnut Thrush
၆၃	မြေလူးငှက်လည်မည်း	*Turdus atrogularis*	Black–throated Thrush
၆၄	မြေလူးငှက်လည်နီ	*Turdus ruficollis*	Red–throated Thrush
၆၅	မြေလူးငှက်ဗိုက်နီ	*Turdus naumanni*	Naumann's Thrush
၆၆	မြေလူးငှက်ရင်မည်း	*Turdus eunomus*	Dusky Thrush
၆၇	ခေါင်းမီးခိုးမြေလူးငှက်	*Turdus obscurus*	Eyebrowed Thrush
၆၈	မြေလူးငှက်မျက်မည်း	*Cochoa purpurea*	Purple Cochoa
၆၉	မြေလူးငှက်စိမ်း	*Cochoa viridis*	Green Cochoa
၇၀	မြေလျှောက်ငှက်ရင်ပျောက်	*Brachypteryx stellata*	Gould's Shortwing
၇၁	မြေလျှောက်ငှက်ညို	*Brachypteryx leucophris*	Lesser Shortwing
၇၂	မျက်ခုံးဖြူမြေလျှောက်ငှက်	*Brachypteryx montana*	White–browed Shortwing
၇၃	မြေလျှောက်ငှက်လည်နီ	*Luscinia calliope*	Siberian Rubythroat

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၇၄	မြေလျှောက်ငှက်လည်နီမည်း	*Luscinia pectoralis*	White-tailed Rubythroat
၇၅	မြေလျှောက်ငှက်လည်ပြာ	*Luscinia svecica*	Bluethroat
၇၆	မြေလျှောက်ငှက်ကျောမည်း	*Luscinia brunnea*	Indian Blue Robin
၇၇	မြေလျှောက်ငှက်ဖင်ဝါ	*Luscinia cyane*	Siberian Blue Robin
၇၈	မြေလျှောက်ငှက်မြီးဖြူ	*Myiomela leucura*	White-tailed Robin
၇၉	မြေလျှောက်ငှက်ပြာ	*Cinclidium frontale*	Blue-fronted Robin
၈၀	ရေငုပ်ငှက်ပြာ	*Rhyacornis fuliginosa*	Plumbeous Water-redstart
၈၁	ခေါင်းဖြူရေငုပ်ငှက်	*Chaimarrornis leucocephalus*	White-capped Water-redstart
၈၂	မြေလျှောက်ငှက်လည်မည်း	*Phoenicurus hodgsoni*	Hodgson's Redstart
၈၃	မြေလျှောက်ငှက်လည်ဖြူ	*Phoenicurus schisticeps*	White-throated Redstart
၈၄	မြေလျှောက်ငှက် အတောင်ကွက်	*Phoenicurus auroreus*	Daurian Redstart
၈၅	မြေလျှောက်ငှက်ခေါင်းပြာ	*Phoenicurus frontalis*	Blue-fronted Redstart
၈၆	မြေလျှောက်ငှက်	*Phoenicurus ochruros*	Black Redstart
၈၇	ဗိုလ်တဲငှက်ခေါင်းပြာ	*Monticola cinclorhyncha*	Blue-capped Rock-thrush
၈၈	ဗိုလ်တဲငှက်လည်ဖြူ	*Monticola gularis*	White-throated Rock-thrush
၈၉	ငှက်သူခိုး / ဗိုလ်တဲငှက်	*Monticola solitarius*	Blue Rock-thrush
၉၀	ဗိုလ်တဲငှက်လည်မည်း	*Monticola rufiventris*	Chestnut-bellied Rock-thrush
၉၁	မီးခိုးရောင်ငှက်ကျားလေး	*Saxicola ferreus*	Grey Bushchat
၉၂	ငှက်ကျားလေး	*Saxicola maurus*	Eastern Stonechat
၉၃	မြီးဖြူငှက်ကျားလေး	*Saxicola leucura*	White-tailed Stonechat
၉၄	လယ်ခြား/ငှက်မည်းလုံး	*Saxicola caprata*	Pied Bushchat
၉၅	မြေလျှောက်ငှက်ကျောညို	*Tarsiger indicus*	White-browed Bush-robin
၉၆	မြေလျှောက်ငှက်ကျောပြာ	*Tarsiger hyperythrus*	Rufous-breasted Bush-robin
၉၇	မြေလျှောက်ငှက်နံဘေးနီ	*Tarsiger rufilatus*	Himalayan Bluetail
၉၈	မြေလျှောက်ငှက်လေး	*Tarsiger chrysaeus*	Golden Bush-robin
၉၉	ငှက်မြီးနှစ်ခွလေး	*Enicurus scouleri*	Little Forktail
၁၀၀	ငှက်မြီးနှစ်ခွကျောမည်း	*Enicurus immaculatus*	Black-backed Forktail
၁၀၁	ငှက်မြီးနှစ်ခွ	*Enicurus schistaceus*	Slaty-backed Forktail
၁၀၂	ငှက်မြီးနှစ်ခွခေါင်းဖြူ	*Enicurus leschenaulti*	White-crowned Forktail
၁၀၃	ငှက်မြီးနှစ်ခွပြောက်	*Enicurus maculatus*	Spotted Forktail
၁၀၄	ရေကျီးကန်း	*Myophonus caeruleus*	Blue Whistling-thrush
၁၀၅	မြေလျှောက်ငှက်ဗိုက်ဖြူ	*Hodgsonius phaenicuroides*	White-bellied Redstart
၁၀၆	ဗိုက်ဖြူငှက်ပြာလေး	*Cyornis hainanus*	Hainan Blue Flychatcher
၁၀၇	ငှက်ပြာလေး	*Cyornis unicolor*	Pale Blue Flycatcher
၁၀၈	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Cyornis banyumas*	Hill Blue Flycatcher
၁၀၉	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက် နှုတ်သီးကြီး	*Cyornis magnirostris*	Large Blue Flycatcher
၁၁၀	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Cyornis tickelliae*	Tickell's Blue Flycatcher

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၁၁	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်ပြာ	*Cyornis rubeculoides*	Blue–throated Flycatcher
၁၁၂	အမြီးဖြူငှက်ပြာလေး	*Cyornis concretus*	White–tailed Flycatcher
၁၁၃	မျက်မည်းငှက်ပြာလေး	*Eumyias thalassinus*	Verditer Flycatcher
၁၁၄	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်မည်း	*Niltava sundara*	Rufous–bellied Niltava
၁၁၅	ကျောပြာပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်လိမ္မော်	*Niltava vivida*	Vivid Niltava
၁၁၆	ငှက်နက်ပြာလေး	*Niltava grandis*	Large Niltava
၁၁၇	ငှက်ပြာလေးဗိုက်မွဲ	*Niltava macgrigoriae*	Small Niltava
၁၁၈	ကျောဝါပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Ficedula zanthopygia*	Yellow–rumped Flycatcher
၁၁၉	မျက်ခုံးဝါပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Ficedula narcissina*	Narcissus Flycatcher
၁၂၀	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ကျောမွဲ	*Ficedula hodgsonii/ Ficedula erithacus*	Slaty–backed Flycatcher
၁၂၁	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်ဖြူ	*Ficedula monileger*	White–gorgeted Flycatcher
၁၂၂	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်ဖြူ	*Ficedula solitaris*	Rufous–browed Flycatcher
၁၂၃	မျက်ခုံးဖြူပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ကျောမွဲ	*Ficedula hyperythra*	Snowy–browed Flycatcher
၁၂၄	ဖြူမည်းပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Ficedula westermanni*	Little Pied Flycatcher
၁၂၅	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ကျောမည်း	*Ficedula superciliaris*	Ultramarine Flycatcher
၁၂၆	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လေး	*Ficedula tricolor*	Slaty–blue Flycatcher
၁၂၇	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်လည်နီ	*Ficedulaalbicilla*	Taiga Flycatcher
၁၂၈	လည်လိမ္မော်ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်	*Ficedula sapphira*	Sapphire Flycatcher
၁၂၉	ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ကျောပြာလေး	*Muscicapella hodgsoni*	Pygmy Blue Flycatcher
၁၃၀	နံဘေးနီပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa ferruginea*	Ferruginous Flycatcher
၁၃၁	လည်နီပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa strophiata/ Ficedula strophiata*	Rufous–gorgeted Flycatcher
၁၃၂	နံဘေးမည်းပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa sibirica*	Dark–sided Flycatcher
၁၃၃	ဗိုက်ဖြူပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa dauurica*	Asian Brown Flycatcher
၁၃၄	ဖင်ဖြူပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa williamsoni*	Brown–streaked Flycatcher
၁၃၅	ခေါင်းမွဲပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Muscicapa muttui*	Brown–breasted Flycatcher
၁၃၆	ငှက်ပြာလေးဗိုက်ဖြူ	*Cyanoptila cyanomelano/ Cyanoptila cyanomelana*	Blue–and–white Flycatcher
၁၃၇	နှုတ်သီးရှည်ပိုးကောင်ဖမ်းငှက်ညို	*Rhinomyias olivacea*	Fulvous–chested Jungle–flycatcher
၁၃၈	သပိတ်လွယ်	*Copsychus saularis*	Oriental Magpie–robin
၁၃၉	တောသားသပိတ်လွယ်/	*Copsychus malabaricus/*	White–rumped Shama

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
	တဲသလိတ်ဆွယ်	*Kittacincla malabarica*	
၁၄၀	ပျံလွှား/မိုးဆွေငှက်	*Hirundo rustica*	Barn Swallow
၁၄၁	ပျံလွှားမြီးရှည်	*Hirundo smithii*	Wire-tailed Swallow
၁၄၂	ပျံလွှားကျောနီ	*Cecropis daurica*	Red-rumped Swallow
၁၄၃	ပျံလွှား	*Cecropis striolata*	Striated Swallow
၁၄၄	ဗွတ်နှုတ်သီးထူ	*Spizixos canifrons*	Crested Finchbill
၁၄၅	ဗွတ်စင်း	*Pycnonotus striatus*	Striated Bulbul
၁၄၆	ဗွတ်ခေါင်းမည်း	*Pycnonotus atriceps/ Brachypodius atriceps*	Black-headed Bulbul
၁၄၇	ဗွတ်အမောက်မည်း	*Pycnonotus flaviventris*	Black-crested Bulbul
၁၄၈	လည်စင်းပါဗွတ်	*Pycnonotus finlaysoni*	Stripe-throated Bulbul
၁၄၉	မျက်ခုံးဖြူဗွတ်ဝါ	*Pycnonotus flavescens*	Flavescent Bulbul
၁၅၀	ဗွတ်ဖင်ဝါ	*Pycnonotus goiavier*	Yellow-vented Bulbul
၁၅၁	ဗွတ်ညိုအတောင်ဝါ	*Pycnonotus plumosus*	Olive-winged Bulbul
၁၅၂	မျက်ကွင်းဖြူဗွတ်ညို	*Pycnonotus simplex*	Cream-vented Bulbul
၁၅၃	မျက်ကွင်းနီဗွတ်ညို	*Pycnonotus brunneus*	Red-eyed Bulbul
၁၅၄	ဗွတ်ညိုမျက်ပြူး	*Pycnonotus erythropthalmos*	Spectacled Bulbul
၁၅၅	ဗွတ်ရင်ညို	*Pycnonotus xanthorrhous*	Brown-breasted Bulbul
၁၅၆	ဗွတ်ရင်ဝါ	*Pycnonotus sinensis*	Light-vented Bulbul
၁၅၇	ဗွတ်ဖင်နီ	*Pycnonotus cafer*	Red-vented Bulbul
၁၅၈	ဗွတ်ဖင်ဝါနီ	*Pycnonotus aurigaster*	Sooty-headed Bulbul
၁၅၉	ဗွတ်ဝါ	*Iole viridescens*	Olive Bulbul
၁၆၀	ဗွတ်ဝါဖင်ညို	*Iole propinqua*	Grey-eyed Bulbul
၁၆၁	ဗွတ်ဝါမျက်ကွက်	*Tricholestes criniger*	Hairy-backed Bulbul
၁၆၂	ဗွတ်ဝါထိပ်မည်း	*Alophoixus phaeocephalus*	Yellow-bellied Bulbul
၁၆၃	ဗွတ်ဝါမျက်မွဲ	*Alophoixus bres*	Grey-cheeked Bulbul
၁၆၄	ဗွတ်မျက်ဖြူ	*Alophoixus flaveolus*	White-throated Bulbul
၁၆၅	ဗွတ်လည်ဖြူ	*Alophoixus pallidus*	Puff-throated Bulbul
၁၆၆	ဗွတ်ဝါ	*Alophoixus ochraceus*	Ochraceous Bulbul
၁၆၇	ဗွတ်တောင်ကွက်	*Hemixos flavala*	Ashy Bulbul
၁၆၈	ဗွတ်ဝါဗိုက်ဖြူ	*Ixos mcclellandii*	Mountain Bulbul
၁၆၉	ဗွတ်မည်း	*Hypsipetes leucocephalus*	Himalayan Black Bulbul
၁၇၀	သင်ပေါင်းစာ	*Lonchura striata*	White-rumped Munia
၁၇၁	စာပတီး / စာဗတီး	*Lonchura punctulata*	Scaly-breasted Munia
၁၇၂	စာဗိုက်ဖြူ	*Lonchura leucogastra*	White-bellied Munia
၁၇၃	စာပတီးခေါင်းမည်း	*Lonchura atricapilla*	Chestnut Munia
၁၇၄	ငှက်မြီးရှည်လေး	*Erythrura prasina*	Pin-tailed Parrotfinch
၁၇၅	စာပုတီးနီ	*Amandava amandava*	Red Avadavat
၁၇၆	စာ/အိမ်စာ	*Passer domesticus*	House Sparrow
၁၇၇	စာဝါ/ပဲခူးစာ	*Passer flaveolus*	Plain-backed Sparrow
၁၇၈	စာ/ပသျှူးစာ	*Passer montanus*	Eurasian Tree-sparrow
၁၇၉	တောင်ပေါ်စာ	*Passer rutilans/ Passer cinnamomeus*	Russet Sparrow
၁၈၀	စာပါးကွက်	*Padda oryzivora*	Java Sparrow
၁၈၁	နှံပြည်စုပ်ဗိုက်ဝါ	*Passer cinnamomeus*	Mountain Tailorbird

အမှတ်စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်
၁၈၂	နံ့ပြည်စုပ်ပါးနီ	*Orthotomus ruficeps*	Ashy Tailorbird
၁၈၃	နံ့ပြည်စုပ်အမြီးနီ	*Orthotomus sericeus*	Rufous-tailed Tailorbird
၁၈၄	နံ့ပြည်စုပ်လည်မည်း	*Orthotomus atrogularis*	Dark-necked Tailorbird
၁၈၅	နံ့ပြည်စုပ်	*Orthotomus sutorius*	Common Tailorbird
၁၈၆	ငှက်လက်မမြီးရှည်လေး	*Prinia rufescens*	Rufescent Prinia
၁၈၇	ဗိုက်မီးခိုးငှက်လက်မမြီးရှည်	*Prinia hodgsonii*	Grey-breasted Prinia
၁၈၈	ဗိုက်ဝါငှက်လက်မမြီးရှည်	*Prinia flaviventris*	Yellow-bellied Prinia
၁၈၉	ငှက်လက်မမြီးရှည်	*Prinia inornata*	Plain Prinia
၁၉၀	ငှက်လက်မမြီးရှည်ကျား	*Prinia crinigera*	Striated Prinia
၁၉၁	ငှက်လက်မမြီးရှည်ညို	*Prinia polychroa*	Brown Prinia
၁၉၂	တောင်ပေါ်ငှက်လက်မမြီးရှည်	*Prinia superciliaris*	Hill Prinia
၁၉၃	လည်မည်းငှက်လက်မမြီးရှည်	*Prinia atrogularis*	Black-throated Prinia

နောက်ဆက်တွဲ ၂။ မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအနက် စီးပွားရေးအလို့ငှာ မွေးမြူခြင်းပြုနိုင်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ (၂၀၂၀)

၁။ <u>စီးပွားရေးအလို့ငှာ မွေးမြူခြင်းပြုနိုင်သော ကာကွယ်ထားသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ</u>

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
	(က) နို့တိုက်သတ္တဝါများ			
၁	ကျား	*Panthera tigris*	Tiger	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၂	ကျားသစ်	*Panthera pardus*	Leopard	-။-
၃	ဆင်	*Elephas maximus*	Asian Elephant	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ သဘာဝ အခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း
၄	သစ်တက်ကျား/ အင်းကျား	*Neofelis nebulosa*	Clouded Leopard	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၅	ကျားမင်း/ ကြောင်မင်း	*Catopuma temminckii*	Asian Golden Cat	-။-
၆	တောကြောင်	*Felis chaus*	Jungle Cat	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း နှင့် စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်း
၇	ပန်ဒါနီ	*Ailurus fulgens*	Red Panda	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၈	ဆတ်ခလောက်	*Martes flavigula*	Yellow-throated Marten	-။-
၉	ကျွဲရိုင်း/ တောကျွဲ	*Bubalus bubalis*	Water Buffalo	-။-

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၁၀	စိုင်	*Bos javanicus*	Banteng	-။-
၁၁	ပြောင်	*Bos frontalis*	Gaur	-။-
၁၂	မျောက်လောင်းပျံ	*Galeopterus variegatus*	Sunda Flying Lemur	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း နှင့် စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်း
၁၃	မျောက်လေပွေ/ မျောက်မောင်းမ	*Nycticebus bengalensis*	Bengal Slow Loris	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း နှင့် စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်း
၁၄	မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Trachypithecus phayrei*	Phayre’s Langur	-။-
၁၅	မျောက်မျက်ကွင်းဖြူ	*Trachypithecus obscurus*	Dusky Langur	-။-
၁၆	တနင်္သာရီ သစ်ရွက်စားမျောက်	*Trachypithecus barbei*	Tennaserim Langur	-။-
၁၇	မျောက်မြီးရှည်	*Presbytis femoralis*	Banded Langur	-။-
၁၈	မျောက်ညို	*Trachypithecus pileatus*	Capped Langur	-။-
၁၉	မျောက်ညို	*Trachypithecus shortridgei*	Shortridge's Langur	-။-
၂၀	မြန်မာ နှာလန်မျောက်	*Rhinopithecus strykeri*	Myanmar Snub-nosed Monkey	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၂၁	အာသံမျောက်	*Macaca assamensis*	Assamese Macaque	-။-
၂၂	မျောက်ပုတီး	*Macaca leonina*	Northern Pig-tailed Macaque	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း နှင့် စီပွားဖြစ်ပြသခြင်း
၂၃	မျောက်မြီးတို	*Macaca arctoides*	Stump-tailed Macaque	-။-
၂၄	မျောက်တံငါ	*Macaca fascicularis*	Long-tailed Macaque	-။-
၂၅	ဧရာဝတီလင်းပိုင်	*Orcaella brevirostrics*	Irrawaddy Dolphin	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်း

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၂၆	ရွှေသမင်	*Rucervus eldii*	Eld's Deer	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီပွားဖြစ်ပြသခြင်းနှင့် ဟိုတယ်များတွင် ပြသခြင်း
၂၇	တောဆိတ်	*Capricornis sumatrensis*	Southern Serow	-။-
၂၈	တောင်ဆိတ်	*Capricornis milneedwardsii*	Chinese Serow	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၂၉	မလေးဝက်ဝံ	*Helarctos malayanus*	Sun Bear	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီပွားဖြစ်ပြသခြင်းနှင့် ဟိုတယ်များတွင်ပြသခြင်း
၃၀	ဟိမဝန္တာဝက်ဝံ/ မြင်းဝံ/ဝက်ဝံ	*Ursus thibetanus*	Asian Black Bear	-။-
၃၁	မျောက်လွှဲကျော် (မျက်ခုံးဖြူ)	*Hoolock hoolock*	Western Hoolock Gibbon	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီပွားဖြစ်ပြသခြင်းနှင့် ဟိုတယ်များတွင်ပြသခြင်း
၃၂	မျောက်လွှဲကျော် (မျက်ခုံးဖြူ)	*Hoolock leuconedys*	Eastern Hoolock Gibbon	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၃၃	မျောက်လွှဲကျော် (လက်ဖြူ)	*Hylobates lar*	White-handed Gibbon	-။-
၃၄	ချေလှောင်/ ယုန်သမင် (အသေး)	*Tragulus kanchil*	Lesser Mousedeer	-။-
၃၅	ချေလှောင်/ ယုန်သမင် (အကြီး)	*Tragulus napu*	Greater Mousedeer	-။-
၃၆	ဖျံအားလုံး		Otter	-။-
၃၇	ဆတ်	*Rusa unicolor*	Sambhur	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ အသားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းဆေးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စီပွားဖြစ်ပြသခြင်း နှင့် ဟိုတယ်များတွင် ပြသခြင်း
၃၈	ချေ	*Muntiacus vaginalis*	Barking Deer	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ အသားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စီပွားဖြစ်ပြသခြင်း နှင့် ဟိုတယ်များတွင်ပြသခြင်း
၃၉	ပသျှူး/ မလေး	*Manis javanica*	Sunda Pangolin	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
	သင်းခွေချပ်			
၄၀	တရုတ်သင်း ခွေချပ်	*Manis pentadactyla*	Chinese Pangolin	–။–
၄၁	ဒရယ်	*Axis porcinus*	Hog Deer	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်း

(ခ) ငှက်များ

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၄၂	ဝံပို	*Haliaeetus leucogaster*	White–bellied Sea Eagle	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း နှင့် ရေဝပ်ဒေသများရှိ သဘာဝအခြေခံခရီးသွား လုပ်ငန်း
၄၃	ဝံပို	*Haliaeetus leucoryphus*	Pallas's Fish–eagle	–။–
၄၄	လင်းတကျောဖြူ	*Gyps bengalensis*	White–rumped Vulture	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၄၅	လင်းတ နှုတ်သီးရှည်	*Gyps tenuirostris*	Slender–billed Vulture	–။–
၄၆	ဟိမဝန္တာလင်းတ	*Gyps himalayensis*	Himalayan Griffon	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း
၄၇	လင်းတမည်း	*Aegypius monachus*	Cinereous Vulture	–။–
၄၈	လင်းတခေါင်းနီ	*Aegypius calvus*	Red–headed Vulture	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း
၄၉	အောက်ပိုင်းဖြူ လင်းယုန်	*Circaetus gallicus*	Short–toed Snake–eagle	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း
၅၀	လင်းယုန်	*Spilornis cheela*	Crested Serpent–eagle	–။–
၅၁	ငှက်ကုလား/ တုံးကုလား	*Ephippiorhynchus asiaticus*	Black–necked Stork	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း နှင့် ရေဝပ်ဒေသများရှိ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း
၅၂	ငှက်ကြီးဒုံးစပ်	*Leptoptilos dubius*	Greater Adjutant	–။–
၅၃	ဒုံးမြီးကွက်	*Leptotilos javanicus*	Lesser Adjutant	–။–

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၅၄	ငှက်ကြီးဝန်ပို	*Pelecanus philippensis*	Spot-billed Pelican	-။-
၅၅	ကြိုးကြာခေါင်းနီ	*Grus antigone*	Sarus Crane	-။-
၅၆	ကြိုးကြာ ခေါင်းမည်း	*Grus grus*	Common Crane	-။-
၅၇	ဝေါ်ရင်	*Aceros subruficollis*	Plain-pouched Hornbill	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်း
၅၈	အောက်ချင်း လည်ဝါ	*Aceros undulatus*	Wreathed Hornbill	-။-
၅၉	တောင်ငုံးရင်မည်း/ တီတူးရင်မည်း	*Pitta gurneyi*	Gurney's Pitta	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း
၆၀	ရစ်ရင်မည်း	*Lophura leucomelanos*	Kalij Pheasant	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်းနှင့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း
၆၁	မျက်နှာဖုံးပါရစ်	*Lophura ignita*	Crested Fireback	-။-
၆၂	ရစ်မင်း	*Syrmaticus humiae*	Mrs Hume's Pheasant	-။-
၆၃	ရစ်လည်စိမ်း	*Phasianus colchicus*	Common Pheasant	-။-
၆၄	ရစ်မြီးရှည်	*Phasianus amherstiae*	Lady Amherst's Pheasant	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ်ပြသခြင်းနှင့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း
၆၅	ဒေါင်းကုလား/ ဒေါင်းမင်း	*Polyplectron bicalcaratum*	Grey Peacock Pheasant	-။-
၆၆	ဒေါင်းမင်းစိမ်း	*Polyplectron malacense*	Malayan Peacock Pheasant	-။-
၆၇	မင်းဒေါင်း	*Argusianus argus*	Great Argus	-။-
၆၈	ဒေါင်း/ဥဒေါင်း	*Pavo muticus*	Green Peafowl	-။-
၆၉	လည်ဖြူ	*Ptilolaemus austeni*	Northern Brown	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ်

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
	အောက်ချင်းညို		Hornbill	ပြသခြင်း
၇၀	အောက်ချင်းညို	*Ptilolaemus tickelli*	Southern Brown Hornbill	-॥-
၇၁	အောက်ချင်း မျက်ကွင်းဖြူ	*Anorrhinus galeritus*	Bushy-crested Hornbill	-॥-
၇၂	အောက်ချင်း	*Anthracoceros albirostris*	Oriental Pied Hornbill	-॥-
၇၃	အောင်လောင်	*Buceros bicornis*	Great Hornbill	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း နှင့် သဘာဝအခြေခံခရီးသွား လုပ်ငန်း
၇၄	အောက်ချင်း မြီးရှည်	*Rhinoplax vigil*	Helmeted Hornbill	-॥-
၇၅	အောက်ချင်း ခေါင်းဖြူ	*Berenicornis comatus*	White-crowned Hornbill	-॥-
၇၆	အောက်ချင်း လည်ပင်းနီ	*Aceros nipalensis*	Rufous-necked Hornbill	-॥-
၇၇	ငန်း	-	-	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ်ပြ သခြင်းနှင့် ဟိုတယ်များတွင် ပြသခြင်း၊ မျိုးပွားမွေးမြူခြင်း၊ အသားထုတ်ခြင်း
၇၈	ရစ်	*Lophura nycthemera*	Silver Pheasant	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ်ပြ သခြင်း၊ မျိုးပွားမွေးမြူခြင်း၊ အသားထုတ် ခြင်း၊ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း
၇၉	ဇီဝစိုး	*Collocalia fuciphaga*	Edible-nest Swiftlet	သဘာဝငှက်သိုက်ထုတ်ခြင်း၊ မွေးမြူ၍ ငှက်သိုက် ထုတ်လုပ်ခြင်း
၈၀	ဇီဝစိုး	*Collocalia maxima*	Black-nest Swiftlet	-॥-
၈၁	ချိုး	*Columbidae*	Doves	မျိုးပွားခြင်း၊ အသားထုတ်လုပ်ခြင်း
၈၂	ခါ	*Phasianidae*	Partirdge/Francolin	-॥-
၈၃	ငုံးငှက်မျိုးများ	*Turnix spp.*	Quails	-॥-

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၈၄	သိမ်းငှက်	-	Hawk	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များတွင် ပြသခြင်း

(ဂ) တွားသွားသတ္တဝါများ

စဉ်	မြန်မာအမည်	သိပ္ပံအမည်	အင်္ဂလိပ်အမည်	ခွင့်ပြုနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား
၈၅	ရေချိုလိပ်မျိုးများ	*Emydidae spp.*	Fresh-water Turtles	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း
၈၆	ကုန်းလိပ်မျိုးများ	*Testudinidae spp.*	Land Tortoises	-။-
၈၇	အခွံပျော့ လိပ်မျိုးများ	*Trionychidae spp.*	Soft-shelled Turtles	-။-
၈၈	မိကျောင်းမျိုးများ	*Crocodylus spp.*	Estuarine or Salt-water Crocodiles / Mugger or Marsh Crocodiles/ Siamese Crocodiles	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်း၊ စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း၊ အသားနှင့် အရေခွံထုတ် လုပ်ခြင်း
၈၉	ဖွတ်မျိုးများ	-	Monitor Lizards	တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်လုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားဖြစ် ပြသခြင်း
၉၀	မြွေမျိုးများ	-	Snakes	-။-